Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 5 (831) ГОД XVII БЕЛАСТОК 30 СТУДЗЕНЯ 1972 г. ЦАНА 60 гр.

ДА VII З'ЕЗДУ БГКТ

НОВЫ ЭТАП

У большасці аддзелаў ужо закончылася справаздачна-выбарная кампанія ў гуртках Беларускага таварыства. Прычынілася яна да ўпарадкавання дакументацыі, да арганізацыйнага ўмацавання гурткоў, да больш планавай іх працы, да выяўлення новых актывістаў, якія ўвайшлі ў склад праўлення, да павелічэння колькасці членаў, да прааналізавання дасягненняў і недахопаў сваёй працы, да пашырэння мастацкай самадзейнасці, якая так патрэбна на нашых вёсках. На гэтых сходах былі ўручаны членам БГКТ новыя легітымацыі і найлепшыя, найбольш актыўныя людзі былі выбраны дэлегатамі на справаздачна-выбарныя канферэнцыі аддзелаў.

Гэты новы перыяд у падрыхтоўцы VII з'езду БГКТ — перыяд канферэнцыяў запачаткуецца 30-га студзеня справаздачна-выбарнай канферэнцыяй сямяціцкага аддзела, якая адбудзецца ў Мілейчыцах.

Вельмі важнай справай з'яўляецца тое, каб канферэнцыі былі добра падрыхтаваны, каб справаздачны даклад і дыскусія паказалі, што дапамагае, а што перашкаджае ў разгортванні культурна-асветнай працы, а перш за ўсё мастацкай самадзейнасці, каб канферэнцыі сталі мабілізуючай сілай да яшчэ больш плённай дзейнасці БГКТ, каб выпрацавалі яны яшчэ лепшыя напрамкі працы аддзелаў, каб былі на іх выбраны новыя праўленні з самаахвярных людзей, людзей, якія з пачуццём адказнасці за лёсы нашай арганізацыі будуць уключацца ў статутовую дзейнасць БГКТ, выкарыстоўваючы ў ёй указанні VI з'езду ПАРП і, прычыняючыся да яшчэ большай інтэграцыі сваіх асяроддзяў, каб узброілі дэлегатаў жаданнем яшчэ больш працаваць на карысць свайго асяроддзя, на карысць БГКТ, а гэта значыць на славу нашай народнай Айчыны.

На новай сцэне ў новым доме культуры школьны хор стараўся спяваць асабліва прыгожа.

На ўрачыстасць 8 студзеня 1972 года сышліся не толькі амаль усе дарослыя і моладзь вёскі Вілянова, але і з яе ваколіц. Зала, разлічаная на 200 асоб, змясціла ўдвая больш гледачоў. І гэты мнагалюдны сход не быў выпадковы. Прыгранічнае сяло Вілянова, што знаходзіцца ў адлеглым куточку Сямяціцкага павету, у гэты снежысты завейкавы дзень святкавала завяршэнне свае чатырохгадовай супольнай працы пры пабудове ў сваім сяле грамадскім чынам сельскага дома культуры. У ім абсталяваны пасучаснаму прасторная высокая глядзельная зала з добрай сцэнай і кабінай для кінаапаратуры, дзве залы для працы мастацкіх гурткоў і мясцовых маладзёжных і грамадскіх арганізацый, выставак, клуб селяніна, прасторнае фае.

Урачыстасць адкрывае Анатоль Мартыновіч — кіраўнік школы, старшыня гуртка БГКТ у Вілянове. Ён — галоўны ініцыятар, неадступны арганізатар, ахвярны будаўнік дома культуры. У сваёй кароценькай прамове напамінае прысутным, што прыйшоўся гэты аб'ект віляноўцам нялёгка. Унеслі сваю ахвярную працу ў будову дарослыя, моладзь і нават школьнікі. Працавалі члены падставовай партыйнай арганізацыі, гуртка БГКТ, кола ЗМВ, несарганізаваныя. Некаторыя гаспадары ездзілі па 30 разоў па будаўнічыя матэрыялы. Будове аддавалі кожную сваю вольную хвіліну, святы, а ў большай патрэбе — нават адрываліся ад палявых работ. Гэты грамадскі чын склаў суму 450 тысяч злотых, 300 тысяч дадала дзяржава, і дом, утульны і належным чынам абсталяваны, сёння павітаў сваіх будаўнікоў.

«Паўстаў жаданы і патрэбны дом культуры, — падкрэслівае ў сваім выступленні старшыня Прэзідыума ПРН у Сямяцічах Уладзімір Іванюк. — 177 гаспадароў вёскі пабуда-

(Працяг на стар. 3)

БГКТ хроніка

■ 8-га студзеня члены гуртка БГКТ у Катлах (Бельскі павет) пад мастацкім кіраўніцтвам настаўніцы Любы Карыцкай выступаў у сваёй вёсцы з двума п'есамі «Люцынка-інжынерыха» і «10 гектараў».

■ 11-га студзеня адбыўся справаздачна-выбарны сход гуртка БГКТ у Трашчотках. На сходзе ў члены БГКТ было прынята 8 чалавек. Пасля справаздачы і дыскусіі прысутныя выбралі новае праўленне гуртка ў складзе: Мікалай Іванюк — старшыня (ён таксама як дэлегат гуртка паедзе ў Бельск на справаздачна-выбарную канферэнцыю аддзела), Мікалай Салаўянюк — сакратар і Уладзімір Нікалаюк — скарбнік.

■ Прэзідыум сямяціцкага аддзела ў Мілейчыцах 11-га студзеня абмяркоўваў справаздачу аб дзейнасці праўлення ў 1971 годзе і зацвердзіў план працы праўлення і прэзідыума на 1972 год. Гэтыя матэрыялы прадставілі старшыня і сакратар аддзела Анатоль Мартыновіч і Міхась Вішанка. У пасяджэнні прэзідыума прынялі ўдзел прадстаўнік Міністэрства ўнутраных спраў Тадэуш Шынкоўскі, з ВРН-у Мікалай Куц і з ГП БГКТ Кастусь Хлябіч.

■ Прэзідыум гарадскога аддзела БГКТ у Беластоку (11.I.72 г.) прыняў справаздачу аб дзейнасці праўлення за 1971 год, якую прадставіла Зося Стаськевіч — сакратар аддзела. Зацверджаны быў таксама план працы на гэты год і абмеркаваны арганізацыйныя справы, звязаныя з навагодняй ёлкай для дзяцей, бацькі якіх залічаюцца да актыву аддзела. Затым прэзідыум разгледзеў і прыняў больш 20-ці студэнтаў у рады БГКТ. Прэзідыум пастанавіў таксама скрэсліць тых членаў, якія ўжо больш двух год не праяўляюць зацікаўлення да дзейнасці БГКТ і не аплочваюць членскіх складчын.

■ 13-га студзеня выдавецкая камісія ГП БГКТ у павестцы пасяджэння мела наступныя пункты: I) справаздача аб працы камісіі ў бягучай кадэнцыі; 2) абмяркоўка выдадзеных кніжак і абмяркоўка плана календара на 1973 год, які прадставіў старшыня камісіі Георгі Валкавыцкі.

■ Гарадскі аддзел БГКТ у Беластоку 13-га студзеня арганізаваў традыцыйную вечарыну. Іграла эстрада ГП «Лявоніха», Зося Стаськевіч чытала фальклорныя вершы беларускіх пісьменнікаў.

■ На пасяджэнні этнаграфічнай камісіі ГП (14.I.1972 г.) яе старшыня Уладзімір Гацута зрабіў справаздачу аб працы камісіі ў гэтай кадэнцыі і прадставіў план працы на 1972 год.

■ 15-га студзеня ў гарадскім аддзеле БГКТ адбылася студэнцкая вечарына. Распачалася яна спатканнем з журналістам «Нівы» Аляксеем Карпюком, які правёў гутарку аб удзеле студэнтаў у працы БГКТ. Старшыня студэнцкай рады клуба Янка Кірызюк расказаў прысутным аб працы гуртка БГКТ у яго роднай вёсцы Крывяцічы. Пасля сакратар аддзела Зося Стаськевіч гаварыла аб мерапрыемствах для студэнтаў, а старшыня ГП Міхась Хмялеўскі ўручыў легітымацыі БГКТ больш як 20-ці студэнтам. Танцы працягваліся да поўначы.

■ Варшаўскі аддзел БГКТ арганізаваў 15-га студзеня ў Палацы культуры і навукі карнавальную вечарыну.

(мс)

РЫГОРУ ШЫРМЕ—80 год

21 студзеня 1972 года нестару беларускага песеннага мастацтва, заслужанаму артысту СССР Рыгору Раманавічу Шырме споўнілася 80 год.

Натхнёны напевамі роднай Пружаншчыны, дзе ў сям'і простага селяніна ў вёсцы Шакуны ў 1892 годзе Р. Шырма прыйшоў на свет, ён усё сваё жыццё прысвяціў збіранню, апрацоўцы і папулярызацыі беларускай песеннай народнай творчасці. Збіраючы музычны народны нектар па сёлах і мястэчках былой Заходняй Беларусі, ён няраз быў пажаданым і любімым госцем Беласточчыны. Прайшоў тутэйшыя ваколіцы ад Аўгустова да Белавежы, каб папоўніць сваю скарбонку мелодый багаццем нашай народнай песні, якая потым так багата закрасавала ў яго чатырохтомным выданні «Беларускія народныя песні». Закаханы ў народным меласе, Р. Шырма не толькі браў ад народа, але і служыў яму сваім талентам і працай, арганізуючы і кіруючы народнымі беларускімі хорамі пры гуртках Таварыства беларускай школы, удзельнічаючы ва ўтварэнні ў міжваенны час у Вільні беларускай прагрэсіўнай газеты

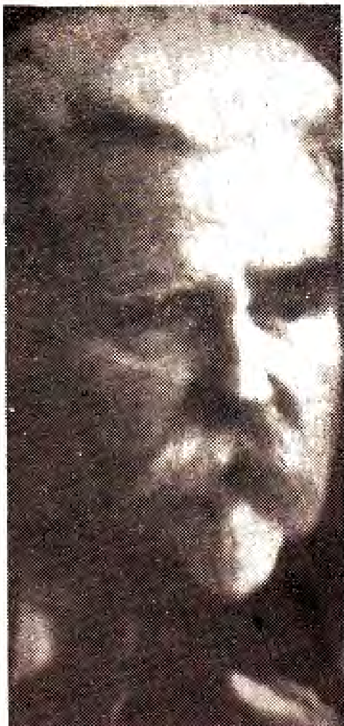

«Наша воля», рэдагуючы зборнікі твораў заходнебеларускіх пісьменнікаў і дапамагаючы маладой інтэлігенцыі. Толькі пры савецкай уладзе вялікі талент Рыгора Шырмы змог разгарнуцца ва ўсёй сваёй красе і багацці. У 1940 годзе ён арганізуе Беларускі народны хор у Беластоку, які і даў пачатак вядомай ва ўсім свеце Капеле беларускай народнай песні. У цяжкія ваенныя гады капела служыла сваім натхнёным мастацтвам рабочым заводаў Расіі і Сібіры, канцэртавала на фронце перад салдатамі і афіцэрамі Першага беларускага фронту. У мірны пасляваенны час дзякуючы свайму высокаму выканаўчаму майстэрству яна стала ўзорам народнага мастацтва і канцэртамі па ўсёй зямной кулі расславіла беларускую народную песню.

Любоў і пашана да Рыгора Раманавіча Шырмы знайшла выраз у прызнанні яму ў 1946 годзе звання заслужанага дзеяча мастацтваў, у 1949 годзе прысваенні звання народнага артыста БССР і ў 1955 годзе — народнага артыста СССР.

Галоўнае праўленне Беларускага грамадска-культурнага таварыства накіравала дастойнаму юбіляру віншавальную тэлеграму з пажаданнямі добрага здароўя і многіх год творчай працы на ніве беларускай народнай песні.

◆ Падзеі ◆ Здарэнні ◆ Факты ◆ Каментарыі ◆ Весткі

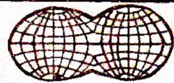

СВЕТ

СССР АПЯРЭДЗІЎ ЗША

Сусветная прадукцыя сталі ў 1971 годзе складала 582.400 тыс. тон і ў параўнанні з папярэднім годам паменшылася на 2,5 прац. Гэтыя даныя паходзяць з японскіх крыніц. Гаворыцца, што зніжэнне сусветнай прадукцыі сталі ўпершыню наступіла ў 1958 г.

СССР апярэдзіў ЗША ў 1971 годзе, дасягаючы прадукцыі сталі 120 мільёнаў тон, у параўнанні з 115,9 мільёнамі тон у папярэднім годзе.

Прадукцыя сталі ў ЗША за 1971 год склала 112,2 мільёнаў тон, г.зн. паменшылася ў параўнанні з 1970 годам на 9,9 мільёнаў тон, а японская прадукцыя адпаведна паменшылася з 93,3 да 88,6 мільёнаў тон.

Зніжэнне прадукцыі сталі звязана з меншым запатрабаваннем з боку аўтамабільнай, будаўлянай і электрамашыннай прамысловасці. Зараз справа выглядае так, што першае месца ў прадукцыі сталі займае СССР, а наступныя ЗША, Японія і ФРГ.

Агульна беручы, прадукцыя сталі ў сацыялістычных краінах у 1971 годзе павялічылася на 5,4 прац., а ў капіталістычных краінах паменшылася на 5,8 прац.

ГЭТА НЕПАКОІЦЬ

Арганізацыя па справе харчавання і сельскай гаспадаркі (ФАО) апублікавала рапарт, у якім гаворыцца, што калі ўтрымаецца дагэтуляшняя тэндэнцыя на рынку працы ў афрыканскіх краінах, дык у 1980 годзе тут будзе беспрацоўным кожны 15-ты рабочы. На агульны лік 160 мільёнаў рабочых меншбольш 11 мільёнаў было б беспрацоўнымі.

ПЕРШАЕ ПАГАДНЕННЕ

Першае афіцыйнае пагадненне на ўзроўні ўрадаў было заключана паміж Індыяй і Народнай Рэспублікай Бангладэш. Паводле пагаднення, Індыя выдзяляе Бангладэш у якасці дара прадукты харчавання, а таксама нафтахімічныя прадукты, угнаенні, цэмент, сталь, вырабы са сталі — усяго на суму 250 мільёнаў рупій.

Акрамя таго, Індыя выдзеліць Бангладэш пазыку 5 мільёнаў фунтаў стэрлінгаў у замежнай валюце.

УЗБРОЙВАЮЦЬ

Паміж ЗША і Ізраілем існуе пагадненне, якое дае Ізраілю магчымасць выпускаць у сябе зброю амерыканскіх узораў. Гэта пагадненне, якое носіць назву «мемарандум узаемаразумення», прадугледжвае перадачу Тэль-Авіву амерыканскіх тэхнічных даных і тэхнічнага вопыту, неабходных для выпуску шэрагу відаў узбраення.

БЕСПРАЦОЎНЫЯ

9 мільёнаў беспрацоўных — такое становішча на студзень 1972 года ў капіталістычных краінах. З гэтай колькасці каля 5 мільёнаў прыпадае на ЗША, адзін мільён — на Вялікабрытанію, 570 тысяч — на Японію, каля 500 тысяч — на ФРГ.

Згодна з прагнозамі друку, спад у прамысловай вытворчасці прывядзе да новага павелічэння беспрацоўя і ў 1972 годзе.

«ЖЫГУЛІ» — УНІВЕРСАЛ

Выраблена першая партыя новага аўтамабіля «ВАЗ — 2102» (універсал). Новая машына адрозніваецца ад звычайных мадэляў большым кузавам, умяшчальным багажнікам.

А. К.

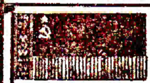

БССР

ГРОШЫ ДЛЯ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ

У бягучай пяцігодцы дзяржаўныя капіталаўкладанні ў сельскую гаспадарку Беларусі складуць 3,5 мільярда рублёў, што ў 1,2 раза больш, чым было накіравана ў гэту галіну за папярэднія 15 гадоў. Амаль у два разы ўзрастуць капіталаўкладанні калгасаў і міжкалгасных арганізацый.

Усё часцей у беларускіх вёсках будуць паяўляцца велізарныя, поўнасцю механізаваныя фабрыкі па вытворчасці свініны, ялавічыны, яек, птушынага мяса, малака на прамысловай аснове.

Вось з Гомеля паведамляюць, што ўвайшла ў строй першая чарга Навабеліцкай птушкафабрыкі, якая разлічана на 42 мільёны яек і каля 10-ці тысяч цэнтнераў птушынага мяса ў год. Поўнасцю прадпрыемства ўвойдзе ў строй у наступным годзе. Аднак ужо цяпер прадукуюць там яйкі 50 тысяч курэй-нясушак.

КАЛГАСНІКІ ДОКШЫЦКАГА РАЁНА...

...што на Віцебшчыне, сёлета сабралі самы высокі ўраджай у вобласці — 27,8 цэнтнераў з гектара. За апошнія тры гады намалот збожжа ў гэтым раёне падвоіўся.

IV ТОМ БЕЛСЭ

Як падае мінская газета «Звязда», выйшаў у свет IV том Беларускай савецкай энцыклапедыі, які ахоплівае тэрміны ад «Графіка» да «Зуйка». У артыкулах тома, абумоўленых алфавітным размяшчэннем тэрмінаў, раскрываецца багаты малюнак прыроды, гісторыі, народнай гаспадаркі, палітычнага жыцця і культуры беларускага народа, яго дружбы і брацкага супрацоўніцтва з іншымі народамі. Неабходна адзначыць, што гісторыя Беларусі даецца ў IV томе БелСэ ў цеснай і непарыўнай сувязі з гісторыяй усяго Савецкага Саюза. Звяртае на сябе ўвагу артыкул «Дагавор аб утварэнні СССР», публікацыя якога сугучна з падрыхтоўкай народаў Савецкага Саюза да 50-годдзя ўтварэння СССР.

МІНСК — ВОЛГАГРАД

Чвэрць стагоддзя назад рабочыя праслаўленага (чатырыжды ардэнаносец!) Волгаградскага трактарнага завода дапамагалі мінчанам закласці фундамент беларускага трактарабудавання. З гэтых гадоў і вядзе сваю гісторыю дружба двух працоўных калектываў. Нядаўна вялікая група начальнікаў цэхаў і аддзелаў з Волгаграда амаль месяц часу вывучала тайны рытмічнай работы сваіх калег у Мінску.

КАМСАМОЛЬСКІЯ ПРЭМІІ

Бюро ЦК ЛКСМ Беларусі прыняло наступную пастанову:

Устанавіць у 1972 годзе пяць прэмій Ленінскага камсамола Беларусі ў памерах 500 рублёў кожная за лепшы твор літаратуры і мастацтва аб камсамоле і моладзі рэспублікі.

ДРУЖБА ЛІТАРАТУР

Росквіт беларускай савецкай літаратуры і яе ўзаемасувязі з літаратурамі іншых народаў — гэта асноўная тэма фільма, які рыхтавала ў Мінску Цэнтральнае тэлебачанне.

(вр)

ПОЛЬШЧА

ВІЗІТ Э. ГЕРКА

20 студзеня г.г. I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк наведаў калектыў фабрыкі цукровай прамысловасці імя 22 ліпеня ў Варшаве. Цікавіўся ён умовамі працы рабочых калектываў, арганізацыяй адпачынку пасля працы і г.д. Падчас сустрэчы Э. Герэк уручыў дзяржаўныя адзначэнні сямі шматгадовым рабочым. Варта адзначыць, што рабочы калектыў фабрыкі цукровай прамысловасці ў адказ на пісьмо Сакратарыята ЦК ПАРП і Прэзідыума ўрада ў справе дадатковай прадукцыі на рынак абавязаўся даць звышпланавую прадукцыю на 20 мільёнаў злотых. Заканчваючы візіт, Э. Герэк паінфармаваў аб актуальных працах палітычнага Бюро ЦК ПАРП.

НАРАДА Ў ЦК ПАРП

20 студзеня г.г. адбылася ў Варшаве пад кіраўніцтвам члена Палітычнага Бюро сакратара ЦК ПАРП Яна Шыдляка нарада сакратароў прапаганды ваяводскіх камітэтаў партыі, галоўных рэдактараў цэнтральных і ваяводскіх прэсавых партыйных органаў, а таксама агенцый, радыё і тэлебачання. Тэмай нарады былі бягучыя і перспектыўныя задачы партыйнай прапаганды і сродкаў масавай інфармацыі. З задачамі знаёміў сакратар ЦК ПАРП Ю. Лукашэвіч.

КАРАЛЕЎСКІ ЗАМАК

Нядаўна на чарговым пасяджэнні прэзідыума замкавага камітэта пастаноўлена, што Каралеўскі замак мае быць адбудаваны і перададзены ў карыстанне ў тэрміне да 22 ліпеня 1974 года, на 30-тую гадавіну ўтварэння Народнай Польшчы. Дагэтуль на пабудову Каралеўскага замка сабрана 120 мільёнаў злотых з добраахвотных складчын. Пры яго адбудове працавала 27 тысяч асоб з Варшавы і з усёй краіны. Адбудове замка прысвяцілі яны 100 тысяч гадзін грамадскай працы.

СВЯТКАВАННЕ 30-АЙ ГАДАВІНЫ ППР У ЦК ПАРП

21 студзеня г.г. у Цэнтральным Камітэце ПАРП адбылася ўрачыстая вечарына, прысвечаная святкаванню 30-ай гадавіны Польскай рабочай партыі. Ва ўрачыстасці прымалі ўдзел: I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк і члены сакратарыята ЦК ПАРП. На гэтай вечарыне з нагоды знамянальнай гадавіны ППР адзначалася група найбольш заслужаных партыйных дзеячоў. Пасля афіцыйнай часткі адбыўся канцэрт з удзелам варшаўскіх артыстаў.

ВЫБАРЫ Ў СЕЙМ ПНР

Рада Дзяржавы пастанавіла правесці выбары ў Сейм ПНР у нядзелю 19 сакавіка гэтага года. Абшар краіны падзелены на 80 выбарчых раёнаў. Будзе выбрана 460 паслоў у Сейм ПНР, у тым ліку 17 асоб з Беласточчыны.

ГАСПАДАРЧЫЯ ЗАДАЧЫ Ў 1972 ГОДЗЕ

21 студзеня г.г. адбылося пасяджэнне Рады Міністраў, на якім падсумавана выкананне мінулагодняга плана і бюджэта, а таксама намечаны важнейшыя задачы на 1972 год. Варта адзначыць, што наогул усе гаспадарчыя задачы мінулага года былі выкананы паспяхова.

НОВЫ ПАДЗЕЛ

Паводле новага адміністрацыйна-тэрытарыяльнага падзелу Польшчы, маем зараз 833 гарады і 4313 грамадаў.

(яц)

ВАЯВОДСТВА

ДАДАТКОВАЯ ПРАДУКЦЫЯ

Сакратарыят ЦК ПАРП і Прэзідыум урада выступілі да рабочых самакіраванняў з пісьмом, у якім просяць, каб пры абмяркоўванні планаў прадпрыемстваў на 1972 год, былі ініцыятарамі дадатковай прадукцыі, прызначанай на лепшае забеспячэнне рынку і на экспарт.

Заклік кіраўніцтва нашай партыі і ўрада сустрэўся з грамадзянскай і патрыятычнай паставай беластоцкіх калектываў. На шматлікіх прадпрыемствах абмяркоўваюцца магчымасці і спосабы, як даць звышпланавую прадукцыю. Адным з першых адазваўся на гэты заклік калектыў Фастаўскага камбіната. Ён вырашыў даць на рынак дадаткова 50 тыс. метраў тканіны і 15,5 тон пражы. Калектыў фабрыкі дакладных вырабаў у Чорнай Беластоцкай дасць дадатковую прадукцыю вартасцю месячнага плана з папярэдняга года. Калектыў прадпрыемства імя Сяржана абавязаўся даць дадатковую прадукцыю на 8 млн. злотых. Ваяводскае прадпрыемства мясной прамысловасці дасць дадаткова на рынак 600 тон мяса, 100 тон каўбас, 50 тон кансерваў і на экспарт 250 тон кумпяка. Апрача таго, калектыў ВППМ вырашыў папрацаваць грамадскім чынам пры рамонце свайго клуба і сталоўкі, а таксама для свайго горада (усяго каля 10 тыс. гадзін).

У ГОНАР ППР

Па ўсім ваяводстве далей адбываюцца ўрачыстыя сустрэчы ў гонар 30-годдзя ППР. У мінулым тыдні павятовыя акадэміі ў сувязі з гэтай гадавінай адбыліся ў Гайнаўцы, у Бельску, у Замброве, Моньках, на прамысловых прадпрыемствах нашага ваяводства, у школах. Многія ветэраны рабочага руху атрымалі высокія дзяржаўныя ўзнагароды.

АГУЛЬНАКРАЁВАЯ НАРАДА

У Беластоку адбылося пасяджэнне ваяводскай камісіі працы грамадскім чынам. На пасяджэнні прысутнічаў прадстаўнік Агульнапольскага камітэта Фронту адзінства народу С. Бурлікоўскі. Абмяркоўвалася справа падрыхтоўкі ў Беластоку агульнакраёвай нарады, прысвечанай працы грамадскім чынам, якая адбудзецца ў нашым горадзе ў чэрвені гэтага года. У нарадзе будуць удзельнічаць прадстаўнікі цэнтральных улад, міністэрстваў, сакратары ВК ФАН і старшыні ваяводскіх камісій да спраў працы грамадскім чынам. Удзельнікі нарады наведаюць Гайнаўку, Белавежу і Аўгустоў.

М/С «ГАЙНАЎКА»

Грузавы карабель м/с «Гайнаўка», паспяхова прайшоўшы свой пробны перыяд, адыходзіць у першы рэйс, у Англію. Напярэдадні выхаду ў рэйс адбылася ўрачыстасць падняцця сцягу, на якую былі запрошаны прадстаўнікі ГЗПД і хросная маці карабля Анна Ляшчынская.

2-36-54

На гэты нумар тэлефона можна званіць, каб атрымаць інфармацыю аб праезнасці дарог. Інфармацыйны пункт арганізавала Упраўленне публічных дарог. Калі стан праезнасці на дарогах будзе пагоршвацца, пункт будзе працаваць круглыя суткі.

(яч)

Niedziela 30.I.

8.00 Program dnia. 8.05 TV Kurs Rolniczy: „Użytkowanie i pielęgnowanie knura”. 8.40 „Przypominamy, radzimy”. 9.00 TV Klub Śmiałych. 10.10 „Radar”. 10.20 „W kręgu mistrzów sztuki” — Albrecht Dürer — Triumf i Kres”. 10.55 Sprawozdawczy magazyn sportowy. 12.35 PKF. 12.45 Dziennik. 13.00 Śpiewa Chór Chłopięcy pod dyr. J. Kurczewskiego. 13.30 „Przemiany”. 14.00 Dla dzieci: TV Festiwal Widowisk Lalkowych — Ogłoszenie werdyktu jury. Występy nagrodzonych aktorów lalkowych. 15.00 „Piosenka dla Ciebie”. 15.40 „Wszystko o jazzie” — teleturniej. 16.30 „Tajemnice minionych epok” („Klub Sześciu Kontynentów”). 17.10 „Żywoty pań sławnych” — „Smugi na tle mroku” (Orzeszkowa) „INNA TWARZ POMNIKA”. 18.15 „Południowe rytmy” („Melodie Wielkiego Ekranu”). 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Nasza zwariowana rodzinka” — film fab. czechosł. 21.20 Magazyn sportowy. 21.50 IX Ogólnopolski Festiwal Piosenki i Piosenkarzy Studenckich.

Poniedziałek 31.I.

15.20 i 22.55 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Zwierzyniec”. 17.25 „Echo stadionu” — Przed Igrzyskami Olimpijskimi w Sapporo. 18.00 „W Beskidzie Śląskim” — film pol. 18.15 „Spacerkiem po kinach”. 18.45 Magazyn Postępu Technicznego. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 Teatr TV: T. Capote — „Sceny z życia Holly Golightly” wg „Śniadania u Tiffany'ego”. 22.15 Recital fortepianowy T. Żmudzińskiego. 22.35 Dziennik.

Wtorek 1.II.

10.00 „W okopach Stalingradu” — film fab. radz. 11.55 Dla szkół: (kl. IV lic.) E. Ionesco — „Nosorożec”. 12.45 i 13.55 Przysposobienie Rolnicze: „Wychów prosiąt”. 15.20 i 22.40 Politechnika TV I roku. Matematyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Kultura życia i bycia” — program wiejski. 17.10 „Oferty” 17.30 Ekran Młodych. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Oblicze zbrodni” — rep. pt. „Pożar wymazał ślady” cz. I. 20.40 „W okopach Stalingradu” — film fab. radz. 22.20 Dziennik.

Środa 2.II.

8.55 Dla szkół: (kl. VII) Chemia — „W świecie atomów”. 9.25 „Catherine Howard” — film ang. („Sześć żon Henryka VIII”) odc. V. 10.55 Dla szkół: (kl. VII) Fizyka — „Jeszcze raz o cieple”. 13.40 „Wybieramy zawód”. 15.20 i 23.05 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: „Latający Holender”, „Ludzie z różnych stron świata” — film. 17.40 „Za kierownicą”. 18.10 TV Kurier Warszawski. 18.30 „Niezwyciężony Stalingrad” — film dok. 18.50 „Centrum nowoczesności”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Oblicze zbrodni” — rep. pt. „Morderca nie przyznaje się do winy”. cz. II. 20.45 „Catherine Howard” — film ang. („Sześć żon Henryka VIII”) odc. V. 22.15 „Światowid”. 22.45 Dziennik.

Czwartek 3.II.

5.25 Otwarcie Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Sapporo. 8.15 Matematyka w szkole: „Matematyka w klasach matematyczno-fizycznych”. 11.55 Dla szkół: (kl. VII—VIII) Język polski — „Telewizja”. 12.45 Dla szkół: (kl. I—IV lic.) Język polski — „Ballada”. 13.50 i 14.35 Mechanizacja Rolnictwa: „Mechanizacja zbioru zielonek na kiszonki” cz. I i II. 15.20 i 22.50 Politechnika TV I roku. Chemia. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Zimowe Igrzyska Olimpijskie w Sapporo. 18.20 PKF. 19.10 „Przypominamy, radzimy”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Oblicze zbrodni” — rep. pt. „Obrona Adama” cz. III. 20.45 „Plotka o milionie” — film fab. ang. 22.00 Dziennik. 22.15 Kronika Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Sapporo.

Piątek 4.II.

8.00 TV Kurs Rolniczy: „Organizacja nawożenia w gromadzie”. 9.30 Kronika Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Sapporo. 10.00 „Plotka o milionie” — film fab. ang. 15.20 i 22.45 Politechnika TV I roku. Geometria wykreślna. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Zimowe Igrzyska Olimpijskie w Sapporo. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Beczka Amontillado” — nowela film. TVP („Klasyka światowa”). 20.30 „Kraj”. 21.10 Film fabularny. 21.55 Dziennik. 22.10 Kronika Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Sapporo.

Sobota 5.II.

9.25 Kronika Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Sapporo. 9.55 Dla szkół: (kl. VII) Zoologia — „Ryby”. 10.25 „Beczka Amontillado” — nowela film. TVP („Klasyka światowa”). 10.50 Przerwa. 11.55 Dla szkół: (kl. VIII) Geografia — „Chile”. 12.45 Dla szkół: (kl. IV lic.) Biologia — „Główne prawidłowości ewolucji”. 15.50 Program dnia. 15.55 Program I proponuje. 16.15 Redakcja Szkolna zapowiada. 16.30 Dziennik. 16.40 Zimowe Igrzyska Olimpijskie w Sapporo. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.20 „Gallux show — wieczór 3 i 1/2” — Kabaret O. Lipińskiej. 21.20 Dziennik. Wiadomości sportowe. 21.40 „Królowa Margot” — film fab. franc.-wł. (od lat 18). 23.45 Kronika Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Sapporo.

Piątek, 28 stycznia

11.45 Nowiny. 15.00 Program dni. 15.05 Dla szkół. 15.50 Panorama nowin. 16.10 Almanach TV. 17.00 Film dokumentalny. 18.00 Muzyka dla wszystkich. 19.00 Czas. 19.30 Teatr miniatur. 20.40 Karuzela.

Sobota, 29 stycznia

7.00 Program dnia. 8.20 Szkatułka muzyczna. 8.30 Przegląd międzynarodowy. 8.45 Białoruś — kraina pieśni. 9.45 Film fab. 11.20 Almanach. 12.20 Olimpiada. 12.50 Film animowany dla dzieci. 14.25 Program międzynarodowy. 14.55 Spotkania muzyczne. 16.00 Nowiny. 16.40 Panorama nowin. 16.55 Film animowany dla dzieci. 17.05 Europa. 17.45 Film fab. 19.00 Czas. 19.30 W eterze „Młodość”. 21.30 Transmisja z Wilna. 21.55 Nowiny.

Niedziela, 30 stycznia

7.00 Program dnia. 8.25 Kiosk muzyczny. 8.55 Spektakl dla uczniów. 12.10 W świecie słów i obrazów. 13.15 Nowiny. 13.20 Czterej pancerni i pies. 10 seria. 14.15 Uniwersytet ludowy. 15.00 Klub filmowy. 16.00 Nowiny. 16.10 W świecie zwierząt. 17.40 Film fab. 19.00 Czas. 19.30 Artysta ludowy A. Grybow. 21.00 Nowiny.

Адкрыцця свайго дома культуры з нецярплівасцю чакаюць усе, асабліва ж маладое пакаленне віляноўцаў.

(Працяг са стар. 1)

Дом у Вілянове

валі такі прыгожы аб'ект, якога б не пасаромелася мястэчка, дом, дзе яны знойдуць месца на павышэнне сваіх ведаў, культурны адпачынак і развесяленне».

Звяртаючыся да прысутных віляноўцаў, кіраўнік аддзела культуры Прэзідыума ВРН у Беластоку Збігнеў Дамброўскі падкрэсліў:

«Вы з'яўляецеся ўзорам грамады, якая зразумела ролю культуры ў сяле, патрапіла выйсці з свайго панадворка і ўнесці ўклад для агульнага дабра. Вілянова з'яўляецца прыкладам іншым сёлам у тым, як многа можна зрабіць згоднай супольнай працай».

I гэта прызнанне велічнасці грамадскага чыну знаходзіць выраз у дыпломах, якія з рук старшыні сямяціцкай павятовай рады атрымоўвае Вілянова, гурток БГКТ, кола ЗМВ, найбольш ахвярныя будаўнікі. У зале гучаць апладысменты, твары ўсіх раз'ясняюць усмешкі задавальнення, шчырага задавальнення з добра выкананай працы на карысць усяго сяла.

На новай сцэне выступаюць школьнікі, дарослыя самадзейнікі - салісты, квартэт. Гучаць польскія, беларускія, рускія песні, мільгаюць у народных танцах постаці юнакоў і дзяўчат. «Такія сабе клопаты» М. Клімасовай ставяць у гасцінным выступленні самадзейнікі з суседніх Мілейчыц.

Да позняй ночы гуляюць віляноўцы пад добры танцавальны аркестр павятовага дома культуры з Сямяціч. I ў патоках святла і сардэчных усмешках, здаецца, што гэта не снежная студзеньская ноч, а цёплая майская раніца. Так, гэта раніца культурнага жыцця сяла Вілянова, пагодная і многаабяцаючая раніца.

М. Гайдук

Фота Цаф — Сянько

«Віляноўцы пабудавалі грамадскім чынам такі прыгожы аб'ект, якога б не пасаромелася мястэчка», — сцвердзіў старшыня ППРН у Сямяцічах У. Іванюк.

Старшыня У. Іванюк з вялікім прызнаннем паціскае рукі і ўручае дыпломы ахвярным будаўнікам.

Старшыні мясцовага кола ЗМВ — Яраславу Касперуку — актыўнаму будаўніку ўручае сярэбраную адзнаку ЗМВ Лідзія Тэрабун — член павятовага праўлення ЗМВ у Сямяцічах.

У прасторнай зале не было дзе і яблыку ўпасць.

Каб радзіла зямля

Кожны кавалачак зямлі павінен карміць — гэта асноўнае заданне сучаснай сельскагаспадарчай палітыкі. Нельга сказаць, што дагэтуль не прыдавалася ніякага значэння гэтай справе, аднак многа яшчэ ворнай зямлі ляжала ў нас аблогам, не прыносячы ніякай карысці нікому, а дзяржава вымушана кожны год імпартаваць збожжа. У асноўным гэтая зямля належыць дзяржаўнаму фонду зямлі (ПФЗ) і гаспадарам, якія не могуць (па старасці) або не хочуць яе апрацоўваць.

Загаспадаранне гэтай зямлі ў некаторых раёнах Беластоцкага ваяводства — справа складаная. Разгледзім гэта на прыкладзе Бельшчыны.

ЯК ГАСПАДАРЫЦЬ?

Адным са спосабаў загаспадарвання ПФЗ з'яўляецца перадача гэтай зямлі ў карыстанне сельскагаспадарчым гурткам і МБМ. У Бельскім налічваецца каля 3.700 гектараў дзяржаўнай зямлі. Больш 300 гектараў прыняў скарб дзяржавы толькі ў мінулым годзе.

Памятайма, што наш гаспадар, якім бы ён не быў актывістам сельгасгуртка ці МБМ, у першую чаргу будзе збіраць плён са свайго ўласнага поля, а потым пачне цікавіцца тым, што дзеецца на полі сельгасгуртка. I гэта зразумела. Перад дзяржавай гаспадар у першую чаргу адказвае за сваё ўласнае поле. Таму на супольным часта стаіць пераспелае збожжа.

Ёсць і іншыя ўвагі.

Усеагульна вядома, што кожнае поле патрабуе натуральнага гною. Сельгасгурткі, ані МБМ гною не маюць. А вядома, што зямля, якая не атрымае адпаведнай порцыі гною і на якой будуць прымяняцца выключна мінеральныя ўгнаенні, ялавее. Да такога «вандалізму» дапусціць нельга.

Дык як гаспадарыць?

ГАСПАДАРЫЦЬ ПА-НОВАМУ

Справа як у адным, так і ў другім выпадку не бязвыхадная. Каб арганізаваць прадукцыю на фондаўскай зямлі, сельгасгурткі павінны мець штатных кіраўнікоў прадукцыі і аграномаў. Гэтыя людзі непасрэдна адказвалі б за вырошчванне і ўборку ўраджаю.

Стварэнне штатаў у сельгасгуртках было б згоднае з існуючымі законамі ў ПГР. Тут, калі загаспадарваецца 200 га ўгоддзяў, павінен быць штатны арганізатар прадукцыі. Выйшла б гэта вельмі на карысць ураджаю і самой ідэі загаспадарвання зямлі сельгасгурткамі.

Цяжэйшай была б справа з гноем. Але і гэтую справу можна ўладзіць, напрыклад, дзякуючы ўвядзенню спецыялізацыі сельгасгурткоў у галіне жывёлагадоўлі або куплі гною ў гаспадароў, спецыялізуючыхся ў жывёлагадоўлі, якія маюць надпрадукцыю яго.

I яшчэ адна справа. Трэба звярнуць большую ўвагу на сельгасгурткі і МБМ-ы ў раёне, дзе выступае многа дзяржаўнага фонду зямлі. Умацаваць іх, каб можна было без ніякіх сумненняў аддаць у загаспадаранне дзяржаўную зямлю. А зямлі гэтай будзе прыбываць.

У даны момант сельгасгурткі і МБМ карыстаюцца больш чым 200 га ўгоддзяў, перададзенай ім зямлі. Перадача адбываецца надалей, але ўсюды пры гэтым нельга не ўлічваць працы сельгасгуртка ці МБМ, якая б гарантавала добрую апрацоўку зямлі. Інакш гаворачы, зямлю можна аддаць у карыстанне толькі арганізацыйна і эканамічна моцным сельгасгурткам. Так гэтыя справы пастаўлены VI з'ездам партыі.

Але адчуваюцца цяжкасці не толькі пры перадачы зямлі арганізацыям сялянскага самакіравання. Справа заключаецца ва ўласцівым загаспадаранні яе, так, каб даказвала яно, што калектыўнае гаспадаранне прыносіць добрыя вынікі. На жаль, яшчэ зачаста на полі, засеяным сельгасгуртком, стаіць пераспелае збожжа, замярзаючая бульба. Прыносіць гэта страты і матэрыяльныя, і маральныя.

I нельга сказаць, што вінавата тут ідэя перадачы дзяржаўнай зямлі сельгасгурткам або гаспадары, члены арганізацыі.

А. Карпюк

Падатковыя ільготы для сялян

ФРОНТАМ ДА ВЁСКІ

Згодна з законам з 26.X.1971 г. аб пазямельным падатку Рада Міністраў выдала распараджэнне з 22.XI. 1971 г., у якім, між іншым, прадбачваюцца палёгкі для сялян многадзетных, ваеннаслужачых, трывала няздольных да працы, а таксама ў выпадку стыхійных бедстваў.

Ільготы многадзетным прыслугоўваюць у тым выпадку, калі даходнасць гаспадаркі меншая, чым 34.650 зл. Сялянам, якія маюць пяцёра або шасцёра дзяцей, прыслугоўвае абніжэнне падатку на 25%. Пры сямі або васьмі дзецях прыслугоўвае ільгота 50%. Калі ж падатнік мае больш васьмі дзяцей, ён звальняецца поўнасцю ад падатку.

За дзяцей лічацца таксама дзеці ўсыноўленыя і пасербы. Ільготы прыслугоўваюць на дзяцей да 15 год, якія не маюць уласных даходаў, а калі вучацца, то да 24 год.

Калі падатнікам з'яўляецца жанчына, якая сама вядзе гаспадарку, то 25% абніжкі падатку прымяняецца пры трох і чатырох дзецях, 50% — калі мае на ўтрыманні пяцёра або шасцёра дзяцей, поўнасцю звальняецца ад падатку, калі мае на ўтрыманні больш шасці дзяцей.

Сялянам, якія праходзяць ваенную службу, падатковыя ільготы прыслугоўваюць у выпадку, калі на гаспадарцы не засталося ніводнага здольнага да працы члена сям'і: 50%, калі даходнасць гаспадаркі ніжэй чым 32.000 зл., 30% пры даходнасці ад 32.000 да 61.200 зл. і 20% — калі даходнасць звыш 61.200 зл. Калі ж на гаспадарцы застаецца адзін здольны да працы, ільготы прыслугоўваюць у размеры 30% пры даходнасці да 32.000 зл., 20% — пры даходнасці ад 32.000 да 61.200 зл. і 10% — калі даходнасць аблічана на больш чым 61.200 зл.

Ільготы прызнаюцца не толькі тады, калі на ваеннай службе знаходзіцца сам гаспадар, але і ў тым выпадку, калі пакліканы ў войска член сям'і, які фактычна вёў гаспадарку. Напрыклад, гаспадаром з'яўляецца стары бацька, а гаспадарку фактычна вядзе сын. Ільготы прыслугоўваюць, калі сын будзе прызваны ў армію.

Ільготы прыслугоўваюць за год, у якім абавязаны да падатку служыць у войску і калі ваенная служба працягваецца прынамсі 9 месяцаў ад часу прызвання ў войска.

Трывала няздольным да працы з прычыны інвалідства або працяглай хваробы, а таксама ўдовам, якія самі вядуць гаспадарку і маюць на ўтрыманні дзяцей ніжэй 15 год, прызнаюцца ільготы пазямельнага падатку ў 40%, калі аснова ападаткавання не перавышае 7.700 зл., а 20% — калі даходнасць ад 7.700 зл. да 13.200 зл. Ільгота прызнаецца, калі ў сям'і няма здольных да працы.

У выпадку стыхійных няшчасцяў, якія выклікаюць значныя шкоды ў будынках, жывёле, збожжы і г.д., а падатнік не атрымаў страхоўкі, прымяняюцца падатковыя ільготы да 50%, а ў выключна абгрунтаваных выпадках можа наступіць поўнае звальненне ад пазямельнага падатку.

Калі надзвычайныя акалічнасці прычыняцца да значнага аслаблення прадукцыйнай здольнасці падатніка, улады могуць па яго просьбе адтэрмінаваць сплату падатку або разлажыць падатак на раты. У выключна абгрунтаваных выпадках падатак можа быць часткова або поўнасцю зняты.

В. Склубоўскі

НОВЫ ГОД — НОВЫЯ ПЛАНЫ

На адной з апошніх сесій павятовай рады нарадовай у Гайнаўцы абмяркоўваўся гаспадарчы план і бюджэт павету на 1972 год. Дыскусія вялася пераважна вакол найбольш рацыянальнага і поўнага выкарыстання сродкаў, прызначаных на далейшае развіццё гаспадаркі, асветы, культуры і забеспячэнне асноўных патрэб жыхароў павета. План прадугледжвае, што плошча сельскагаспадарчых угоддзяў складзе 78.000 гектараў, у тым ліку ворыва — 49.000 га. Структура пасеваў выглядаць будзе так: збожжа — 29.800 га, бульба — 10.000 га, кармавыя — 1.600 га, рэшта — іншыя расліны. Сярэдні ўраджай чатырох збожжавых культур павінен дасягнуць 19 ц, а бульбы— 170 ц з гектара. Узрасце пагалоўе быдла на 300 галоў, свіней — на 2.000 галоў. Прадугледжваецца павялічыць надоі малака з 16 млн. літраў у 1971 годзе да 17,3 млн. літраў у 1972 годзе.

Павінна павялічыцца колькасць выкарыстаных мінеральных угнаенняў і палепшыцца вапнаванне глебы. План прадугледжвае ў гэтым годзе выкарыстаць 6.600 тон NPK, што дасць узрост яго выкарыстання на 20% у параўнанні з мінулым годам. Плануецца выкарыстаць 6.300 тон глебавага вапна (у мінулым годзе — 4,5 тыс. тон).

Агульны бюджэт павету складае суму 136,5 млн. злотых, гэта значыць, на 25,5 млн. больш, чым у мінулым годзе. З гэтай сумы больш ста мільёнаў прызначаецца на інвестыцыі, у тым ліку 36 млн. зл. — на будаўніцтва ў сельскай гаспадарцы. Электрыфікавана будзе 15 вёсак, і, такім чынам, усе вёскі на Гайнаўшчыне будуць мець электрычнае святло. Значныя сродкі адводзяцца на далейшую меліярацыю. Найбольшыя водна-меліярацыйныя работы будуць весціся на палях і лугах вёсак Дубічы-Асочныя, Лянева, Падрэчаны, Ляхі і Новае Ляўкова. Далей будуць разбудоўвацца ПОМ-ы ў Кляшчэлях і Нарве.

Найбольшы ўклад грошай у камунальнае будаўніцтва Гайнаўкі паглыне водаправодна-каналізацыйная сетка горада і заканчэнне будовы гарадской ачышчальні сцёкаў. На гэта прызначаецца 3,4 млн. злотых. У рамах сельскагаспадарчага будаўніцтва будзе пабудавана аграмамоўка ў Нараўцы, механічны калодзеж у Белавежы, глыбінны калодзеж разам з водаправодам у Кляшчэлях, а таксама будзе палепшана 12,6 км лакальных дарог. Далей будзе працягвацца будаўніцтва пяці памяшканняў для настаўнікаў у Чарэмсе, прадпрыемства гарадскога азелянення, бойні ПЗГС, спулдзельчага гандлёвага дома, будаўніцтва трох жыллёвых дамоў на 95 сямей, будаўніцтва складаў і майстэрняў для спулдзельні «Чын» і аўтаматычнай цэнтралі ў Гайнаўцы, тэлефанізацыя пяці вёсак, будаўніцтва падставовай школы ў Чыжах і сталоўкі ў Чарэмсе.

З прамысловага будаўніцтва найбольш грошай (60 млн. зл.) прызначаецца на разбудоўванне керамічнага прадпрыемства ў Ляўкове.

План прадугледжвае таксама рамонт 74 памяшканняў у Гайнаўцы і Белавежы, а таксама падставовай школы ў Іванках. Пачнецца загаспадаранне плошчы пад месца святочнага адпачынку ў Рыбаках над Нарвай.

Грамадскім чынам будзе пабудавана 9 км дарог паміж вёскамі Альхоўка — Лясная, Агароднікі—Янова, Чарэмха—Полаўцы, Грабавец—Сакі, Белавежа—Пагарэльцы, Трасцянка—Белкі, Агароднікі—Ягаднікі. Грамадскім чынам у Чарэмсе будзе пабудавана прадшколле, у Збучы — школа, у Курашаве — гаспадарчы будынак, у Дашах і Старым Корніне — супрацьпажарныя рамізы.

У бюджэт не ўключаны грашовыя ўклады на развіццё прамысловасці, кіраванай цэнтральнымі ўстановамі. У 1972 годзе на аднаўленне фабрыкі сухой дэстыляцыі драўніны і фабрыкі лясных машын прызначана 36 млн. зл.

Вось толькі некаторыя капіталаўкладанні, якія былі ўключаны ў бюджэтны план на 1972 год. Поўнае і правільнае выкананне вызначаных задач на гэты год забяспечыць далейшае гаспадарчае развіццё павету, прынясе жаданыя эканамічныя і грамадскія эфекты.

К. Ляшчынскі

Пункт скупкі жывёлы ў Нарве.

Вяпрук ідзе на вагу.

НА ПУНКЦЕ СКУПКІ Ў НАРВЕ

Гмінная спулдзельня ў Нарве, Гайнаўскага павету, як паінфармаваў нам намеснік прэзаса ГС Янка Мартынюк, многа зрабіла ў напрамку мадэрнізацыі мясцовага пункту скупкі хатняй жывёлы. Коштам 113 тысяч злотых закуплена новая вага, пабудаваны рампы, вята, памяшканне на пашы, пакойчык для сялян, студня, упарадкаваны пляц і гэтак далей. Зроблена ўсё гэта на працягу пару месяцаў. Зараз ГС скупляе хатнюю жывёлу тры разы ў тыдзень, пакольні можа ён скупіць за адзін раз толькі 100 штук жывёлы. У апошнія два кварталы 1971 года планы скупкі ГС штомесяц перавыконваў. У трэцім квартале купіў ён свіней на суму 2 млн. 813 тысяч злотых, а кароў і цялят на мала меншую суму. Зараз на пункце скупкі ГС ёсць дастатковая колькасць пашаў у шырокім асартыменце. Між іншым, ёсць тут 120 тон мяшанкі «Т» для свіней і па 10 тон іншых сартоў мяшанак. Сяляне ахвотна іх купляюць.

У апошнім IV квартале ГС атрымаў дазвол аддзела гандлю прэзідыума ПРН у Гайнаўцы на вольнарынковы продаж 60 тон мяшанак. Апрача таго, сяляне, якія там кантрактуюць свіней, могуць купіць сабе вугаль у лепшым гатунку. Зараз ёсць на складзе 900 тон вугалю.

Тэкст і фота Я. Цялушэцкі

„ВІЗІТ У ВАС"

У апошні час у нашым ваяводстве выступае мастацкі калектыў «Візіт у вас». Выступленні гэтага калектыву адбываюцца дзякуючы дагаворанасці паміж Ваяводскай камісіяй прафсаюзаў і Ваяводскім вайсковым штабам з мэтай папулярызавання спраў БГП (бяспекі ў час працы) і масавай самааховы.

На першы погляд можа здавацца, што гэтыя дзве тэмы не маюць паміж сабой нічога супольнага. Але праграма калектыву даказвае, што гэтыя тэмы спалучаюцца ў вельмі важным пункце: у абодвух выпадках галоўнае — гэта жыццё і здароўе чалавека, галоўнае — адкінуць шкодную бескалапотнасць, непатрэбнае недаацэньванне небяспекі ці непрадуманую бравуру і замяніць іх добрай падрыхтоўкай і эмацыянальнай актыўнасцю.

Іменна гэтую эмацыянальную актыўнасць і хацеў абудзіць ў гледача кіраўнік мастацкай праграмы Стэфан Позняк. І трэба прызнаць, што яму гэта поўнасцю ўдалося.

Нягледзячы на поўную акрэсленую тэматыку, праграма вельмі багатая і разнародная. Ёсць у ёй і добрая паэзія, і цікава прадуманая размова з афіцэрам вайсковага штаба, і песні-шлягеры і больш сур'ёзныя песні, і сапраўды шампанскі гумар.

У праграме прымаюць удзел артысты, вядомыя з праграм Польскага радыё і тэлебачання: лаўрэатка фестываляў савецкай песні ў Зялёнай Гуры і польскай песні ў Аполі Тэрэса Кэндзерская, удзельнік шматлікіх «Падвячоркаў пры мікрафоне» Мечыслаў Валеўскі, «польскі Магамаеў» — Януш Вайніцкі і іншыя.

Калектыў «Візіт у вас» прабудзе ў нашым ваяводстве некалькі месяцаў.

ЛЮДЗІ БГКТ

СЯРГЕЙ АРЭШУК

Нарадзіўся і вырас у Клюковічах. Тут закончыў пачатковую школу, тут вучыўся працаваць на гаспадарцы, а пасля завочна закончыў сельскагаспадарчы тэхнікум у Беластоку і стаў сельскагаспадарчым спецыялістам-аграномам. Працуе ён зараз у ГС-е ў Мілейчыцах. Функцыя яго называецца так: арганізатар абслугі сельскай гаспадаркі. Штодзень Сяргей Арэшук мае дачыненні з людзьмі. Клапоціцца аб тым, каб развіваўся прагрэс у апрацоўцы зямлі, каб сельскагаспадарчая вытворчасць з году ў год павялічвалася. На работу даязджае аўтобусам. Далекавата, але ён ужо да гэтага прывык. Прывыкла і жонка выпраўляць рана мужа на работу, а пасля працы разам з дачкой, чарнавокай пяцігадовай Евай, сустракаць яго.

Сяргей Арэшук у Клюковічах выконвае грамадскую функцыю старшыні гуртка БГКТ. Яму найбольш прыходзіцца намагацца, каб план працы гуртка быў выкананы. Цяпер асноўнай справай з'яўляецца арганізаванне ў вёсцы клуба-кавярні. А ў сувязі з гэтым неабходна прыстасаваць да гэтага адзін з дамоў і пры дапамозе ГС-у абсталяваць яго.

Сяргей Арэшук з'яўляецца таксама членам праўлення сямяцігскага аддзела БГКТ (сядзіба ў Мілейчыцах), прыкладна выконвае свае абавязкі.

М. Хмялеўскі
фота Цаф — Сянько

Беларуская літаратура — Аляксандр Баршчэўскі

Перыяд Вялікага княства Літоўскага

ПЕРАКЛАДНАЯ ЛІТАРАТУРА — ЧАСТКА І.

Беларусь XV—XVII стагоддзяў не была крайнай ізаляванай. На прыкладзе Скарыны, Філіповіча і Полацкага мы бачым, што многія відныя дзеячы нашай краіны ў перыяд Вялікага княства Літоўскага выязджалі і на захад, і на ўсход. Такім чынам элементы нашай культуры перадаваліся ў іншыя краіны, а элементы культуры іншых народаў пераходзілі ў Беларусь. Зразумела, што праблемы культурнага абмену (напрыклад, пераклады) нельга звязваць выключна з выездам беларусаў за мяжу. Перакладамі часта займаліся людзі, якім ніколі не ўдалося выехаць з межаў Вялікага княства Літоўскага. Зрэшты, як гэта мы ўжо бачылі ў перыяд Кіеўскай Русі, таксама ў перыяд Вялікага княства Літоўскага перакладчыкі ў большасці выпадкаў заставаліся ананімнымі.

У Беларусі XV—XVII ст.ст. перакладалася літаратура рэлігійная і свецкая. Зрэшты, досыць часта нанава перакладаліся тыя ж самыя творы, якія былі ўжо перакладзены ў XI—XIV ст. Зразумела, што ў моўным сэнсе новыя пераклады прадстаўлялі зусім новую з'яву. У іх лексіцы паявілася вялікая колькасць слоў мясцовых і народных, беларускіх. Аднак пераклады рэлігійнага жанра нярэдка яшчэ мелі ў сабе большую ці меншую колькасць старaславянізмаў. Актыўнасць старaславянскай моўнай стыхіі ў беларускіх перакладах залежала, між іншым, ад таго, з якой мовы перакладаўся твор. Калі твор гэты прыходзіў у Беларусь з польскай ці чэшскай глебы, дык тады старaславянская струя была слабой. Калі твор прыходзіў у Беларусь з Балгарыі, тады ў беларускім перакладзе прыкметны след пакідала старaславянская мова.

Сёння не будзем гаварыць пра Скарыну, які быў найвялікшым беларускім перакладчыкам часоў Вялікага княства Літоўскага. Постаць гэтага дзеяча была ўжо дастаткова ахарактарызавана. Зоймемся сёння перакладамі твораў, якіх мы дагэтуль яшчэ не ведаем. У сувязі з тым, што вялікую пазіцыю ў гады Вялікага княства Літоўскага займалі апакрыфічныя гатункі, зоймемся спачатку імі.

Тэрмін апокрыф нам ужо вядомы. Напомнім толькі, што апокрыфам называецца твор, які свабодна, найчасцей нязгодна з афіцыйнай хрысціянскай навукай, тлумачыць, раз'ясняе розныя рэлігійныя пытанні.

Апокрыфы перыяду Вялікага княства Літоўскага заставаліся ў непасрэднай сувязі з барацьбой, якая вялася тады паміж праваслаўнымі, каталікамі, пратэстантамі. У залежнасці ад таго, да якога лагера належаў перакладчык, стараўся ён так здэфармаваць змест арыгіналу, каб яго вастрыё было накіравана супраць варожага перакладчыку лагера.

Адным з найбольш цікавых з літаратурнага пункту гледжання апокрыфаў быў «Страцім-птах». Твор гэты выкарыстоўвае біблейскую легенду аб патопе і аб ратунку, які знайшлі на Ноевым каўчэзе прадстаўнікі ўсіх птушак. У творы паказаны паэтычны вобраз вялікага і моцнага лебедзя, які пастанавіў не ісці ў каўчэг. Верыў, што будзе ў стане супрацьстаяць патопу. Згінуў аднак, бо мноства чуючых згубу птушак насела на яго плечы. «Страцім-птах» — гэта герой рамантычнага складу. Бунтар-індывідуаліст, самотнік. Слаўны Горкаўскі «Буравеснік» застаецца ў нейкім падабенстве да «Страцім-птаха». Навязваючы да гэтага апокрыфа, М. Багдановіч напісаў верш «Страцім-лебедзь», які застаецца ў непасрэднай сувязі з візіяй смерці ў паэта: «Ва ўсіх на свеце патомкі ёсць — няма адных толькі Максімавых».

Праўдападобна, з езуіцкага або пратэстанцкага асяроддзя выйшаў апокрыф «Аб дванаццаці муках». Твор гэты быў, бадай, перапрацоўкай вядомага ўжо нам апокрыфа, «Хаджэнне Багародзіцы па

XXX ГАДАВІНА ППР

Адгрымелі паходы...

Засталіся ўспаміны і... медалі, а часам боль у сэрцы па страце самых блізкіх.

У Яна Сідара з Саколкі медаляў няшмат, затое... ўспамінаў!

Найперш 16-гадовым юнаком стаў актывістам Беларускай сялянска-рабочай «Грамады» ў раёне Ліды.

— Найчасцей, — гаворыць таварыш Сідар, — разносіў я грамадоўскую літаратуру: лістоўкі, газеты і кніжкі. Ганяў пехатой між Шчучынам, Васілішкамі, Жалудком, Астрыной, Жыдомляй, Лідай, Бяліцай і іншымі мясцовасцямі. Рабіў гэта, як сёння кажуць, грамадскім чынам, ніхто мне не даваў нават на кавалак хлеба, ды і не думаў я пра гэта, хаця часта і галодным прыходзілася жыць, бо я служыў у батраках і на дапамогу бацькоў разлічваць не мог. Сёння смяюся, што карміўся рэвалюцыйным духам, але тады не да смеху было. «Грамада», як самі ведаеце, з'яўлялася легальнай арганізацыяй, аднак паліцыя ўсялякімі спосабамі намагалася труціць нам жыццё.

Неўзабаве буржуазна-памешчыцкі ўрад рашыў разагнаць «Грамаду». Аднак Янка Сідар ужо заразіўся хваробай грамадскай дзейнасці, стаў камсамольцам, а крыху пазней і членам Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі. Любіў і ўмеў прамаўляць — ад сэрца, без філасофіі і круглых фразаў, затое — шчыра, так, як дыктавала яму батрацкая доля. Пра яго прамовы пачалі расплывацца слыхі па вясковых хатах. Не спадабалася гэта гаспадару-багацею, у якога Ян Сідар служыў.

— Выбірайся ты к чорту з маёй хаты і каб твайго следу тут не было! — сказаў Янку яго «дабрадзей» ды яшчэ дадаў: — А то яшчэ, не дай бог, і мяне ў арыштанты адправяць.

Малады агітатар застаўся без куска хлеба. Бо дзе ж мог зарабіць такі юнак без ніякай прафесіянальнай падрыхтоўкі, без школы, голымі рукамі? Тысячы падобных яму блыталіся па дарогах усёй Польшчы.

Янка Сідар рашыў прасіць дапамогі ў партыйных таварышаў з Вільна. І не памыліўся. Сябры па супольнай барацьбе накіравалі яго да кавалія Вінцука Салыгі, члена КПЗБ. Такім чынам, Янка Сідар стаў кавалём і столярам адначасова. Вінцук Салыга быў яго настаўнікам і партыйным кіраўніком, які ўжо пабываў у турэмных засценках за сваю падпольную дзейнасць. І зноў Янка Сідар разносіў лістоўкі сярод рабочых, заахвочваў іх да забастовак, хадзіў па навакольных вёсках. Арышт абарваў гэтую дзейнасць. На шчасце, удалося выкруціцца ад турмы, бо не хапіла канкрэтных улікаў, аднак палітычная паліцыя ўзяла яго «на вока». Прыйшлося прыціхнуць.

А пасля — вайна, мабілізацыя, накіраванне ў артылерыю, фронт пад камандаваннем праслаўленага генерала Кліберга, які са сваёй арміяй абараняўся пад Кельцамі аж 11 дзён, галодны палон, накіраванне на катаржную працу да гаспадароў, дзе сустрэў шчырага сябра Васіля з-пад Смаленска, сабатаж на чыгунцы і смелыя, аднак няўданыя ўцёкі, канцлагер, вызваленне амерыканцамі, вяртанне на радзіму, арганізацыя свайго і грамадскага жыцця на ваенных развалінах і зноў партыйная дзейнасць — гэта чарговыя раздзелы яго ўспамінаў. Ці не замнога, як на аднаго чалавека?

— Калі я ўступіў у члены Польскай рабочай партыі, у Саколцы было нас яшчэ нямнога. Памятаю братоў Чаплінскіх, сакратароў Якуба Новака і Раецкага, ды яшчэ нейкі дзесятак іншых таварышаў. Адрамантавалі мы сядзібу для павятовага камітэта партыі, дапамаглі абсталяваць павятовае ўпраўленне бяспекі і тады атрымалі партыйныя задачы па агітацыі насельніцтва. Мне былі даручаны вёскі: Драглі, Каменка Старая і Новая, Куроўшчына, Вайнахі і Шышкі. Трэба было выясняць людзям, што такое гэтая новая польская народная ўлада і пераконваць іх да яе. Цяпер здаецца — гэта да смешнасці простая справа. Тады аднак... людзі жылі пад пастаянным тэрорам. З усіх бакоў палохалі сялян то «калхозамі», то супольнымі катламі, то супольнымі жонкамі, — то ўсялякімі іншымі антыхрыстамі. А хто быў смялейшы і адважыўся вышэй галаву падняць — стралялі. Так загінулі Чаплеявіч, Піваварчык, Дашута, Юхневіч. І мне ледзь-ледзь удалося жывым астацца. Атрымаў я па пошце два смяротныя прыгаворы. Першы — якраз перад выбарамі ў Сейм. Я быў армоўцам, дык загадалі мне ахоўваць выбарчае памяшканне ў Краснянах — 5 кіламетраў за Саколкай. Што ж было рабіць? Паказаў я свой прыгавор таварышам-убоўцам, а яны кажуць, каб я гэтым сабе падцёр... А на ахову ехаць трэба, бо не хапае людзей і няма каму мяне падмяніць.

Доўгі час Ян Сідар працаваў пазней у мясным гандлі і гаспадарчым аддзеле павятовай бальніцы. Заўсёды быў прынцыповым і сумленным працаўніком. Так прынамсі гавораць пра яго ў павятовым камітэце партыі. Зараз ён — персанальны пенсіянер.

Віктар Рудчык

ЛЮДЗІ ДОБРАЙ РАБОТЫ

Тамаш Маркоўскі

Тамаш Маркоўскі з вёскі Абрубнікі, Беластоцкага павету, гэта малады селянін. У бягучым навучальным годзе заканчвае ён завочна Вышэйшую сельскагаспадарчую школу у Ольштыне. Гаспадарыць ён супольна з бацькам і малодшым братам на 10 гектарах зямельных угоддзяў. Пад чатыры асноўныя збожжавыя культуры і кармавыя адвялі яны 5 гектараў. Ураджаі атрымліваюць яны даволі высокія. Напрыклад, авёс сорта «Флемінг Вайзе» сыпнуў 40 цэнтнераў з 1 гектара зямельных угоддзяў. Дзяржаве прадалі яны сёлета 14,5 цэнтнераў збожжа і 8 цэнтнераў бульбы. У мінулым годзе, калі бульба ўрадзіла, прадалі яны на пункце скупкі 85 цэнтнераў бульбы.

Тамаш Маркоўскі заахвоціў бацьку шырэй заняцца жывёлагадоўляй. Зараз гадуюць яны 5 кароў, ад якіх надойваюць 40—70 літраў малака штодзень, і свіней. Маюць яны цяпер намер прадаць дзяржаве тры адкормленыя вепрукі.

Тамаш Маркоўскі з'яўляецца членам праўлення мясцовага сельскагаспадарчага гуртка, які належыць да найлепшых у павеце. Трактарысты, а ёсць іх тут 5, выпрацавалі ўжо па 700 працагадзін. Дзякуючы гэтаму сельгасгурток працуе заўсёды рэнтоўна. Мае ён штогод да 10 тысяч злотых даходу. Нядаўна гурток арганізаваў у сябе на месцы пункт продажу мінеральных угнаенняў. Апрача таго, Тамаш Маркоўскі з'яўляецца намеснікам старшыні Павятовага саюза сельскагаспадарчых гуртоў у Беластоку, радным ВРН, грамадскім куратарам і г.д. Усе грамадскія абавязкі выконвае пасляхова.

— Заканчваеце вучобу ў Вышэйшай сельскагаспадарчай школе. Чым вы намераны заняцца ў бліжэйшыя гады? — пытаю я.

— Думаю, перш за ўсё ўвясці так званую малую механізацыю ў аборы і хачу пабудаваць у ёй бетонную падлогу, — адказвае Тамаш. — Планую пабудаваць беспадсцілачную абору, у якой былі б дастаткова ацепленыя сцены. Як я гавару, гаспадарку плануем накіраваць на жывёлагадоўлю, а для гэтага неабходны адпаведныя будынкі і абсталяванне. Маем зараз новы мураваны дом. Маем ваду з крана і газавую плітку. Думаем падключыць ваду да аборы. Раней я вырошчваў кукурузу. Думаю і ў будучыні вырошчваць яе на так званую зялёную пашу. Хачу быць добрым гаспадаром. Механізаваць цяжэйшыя працы. Спадзяюся мець добрыя вынікі.

Варта адзначыць, што нядаўна Тамаш Маркоўскі за дасягненні ў сельскагаспадарчай прадукцыі быў узнагароджаны Сярэбраным Крыжам заслугі.

Я. Цялушэцкі

ТАК БЫВАЕ...

Каб не быць адзінокім

Ужо ў гарадах не многа ёсць сем'яў, якія складаюцца з трох пакаленняў, калі ў адной хаце жывуць бабуля з дзядуляю, маці і бацька са сваімі дзецьмі. Сем'яў такіх вельмі многа на вёсцы. У гарадах пераважна сем'і з двух пакаленняў, бацькоў і дзяцей. Адносіны паміж паасобнымі пакаленнямі ў сям'і вельмі часта канфліктныя. У многіх сем'ях асабліва цяжка жывецца старым бацькам, а ўжо «бабцям» проста трэба спачуваць. Добра, калі дарослыя жанатыя і дзяцятыя сыны і дочкі з'яўляюцца людзьмі з добрымі характарамі, спакойныя — тады яшчэ старыкам жывецца так-сяк.

Аднак найлепшыя сямейныя адносіны бываюць тады, калі старыя бацькі жывуць асобна, не разам са сваімі дзяцьмі і ўнукамі.

Барыс Біліцкі са сваёй жонкай падчас шлюбу ў Беластоку.

Барыс Біліцкі са Старасельцаў меў трое дзяцей. Двое жывуць у Беластоку ў блёках, а сын Серафім у Варшаве. Займае ён адказную пасаду. Бацькі, калі наведалі іх, былі сапраўды жаданымі гасцямі. Але вось у пенсіянера, амаль сямідзесяцігадовага Барыса Біліцкага памерла жонка. Пахавалі яе ўрачыста. Перад ім, пажылым чалавекам узнікла пытанне — што рабіць далей? Мужчыне не выходзіць мыццё бялізны, рыхтаванне сабе абедаў, даенне каровы (жыве ён на калёніі) і г.д. Быў ён адзінокі. А вось адзіноцтва — гэта найгоршае. — Ісці на ласку сыноў ці дачкі, ці не, — думаў Барыс Біліцкі. Калі пойдзе, дык як ён перажыве той факт, што ў Старасельцах стаіць хата і іншыя будынкі, якія ён уласнымі рукамі пабудаваў. Там каля хаты кусок зямлі. І яшчэ адна важная справа. Тут каля яго хаты праходзіць чыгунка. А ён усё жыццё быў чыгуначнікам. Як прыемна паглядзець, калі вязе цягнік людзей або тавары. Паравая машына быццам іграе, а колы выстукваюць вядомую мелодыю.

— Не, я адсюль нікуды не пайду, — пастанавіў Барыс.

Агорыўшы смерць сваёй жонкі, пачаў спатыкацца са знаёмымі, між іншым, і з жанчынамі такімі, як ён сам, з такімі, якія пахавалі даўно сваіх мужоў і якія жывуць са сваімі дарослымі дзяцьмі.

Спаткаўся ён урэшце з Галенай Купрашэвіч з Беластока. Яна маладзейшая ад яго на 13 год і прыпала яму да густу, бо і ветлівая, і добрая. І пастанавілі гэтыя людзі пажаніцца, што і сталася 23 кастрычніка 1971 года.

Мо гэта і не падабалася сынам і дачцэ, што ён замест таго, каб усё прадаць і прыйсці да каго-небудзь з іх жыць, узяў ды ажаніўся. Ды вяселле зрабіў шыкарнае, на якім гулялі прыемна сваякі, дарослыя дзеці з аднаго і другога боку, а таксама ўнукі Барыса. Прыкра яму было толькі за тое, што сын не прыехаў з Варшавы на вяселле бацькі, а нявестка нядаўна была ў Беластоку, але не наведала цесця, не павіншавала яго нават.

Старэйшыя гэтыя маладажоны добра жывуць, ушаноўваюць адзін аднаго, ходзяць пад ручку і задаваленыя з жыцця.

Міхась Хмялеўскі

муках». У «Дванаццаці муках» моцна падкрэслена нянавісць да пастацей, звязаных з праваслаўнай іерархіяй. У ліку злачынцаў, якім пагражае пякельнае пакаранне, аўтар называе цароў, князёў, баяраў, а таксама патрыярхаў, архіепіскапаў, папоў, дзьяканаў і «весь прічет церковный». Усім ён закідае несправядлівасць, схільнасць да нажывы і крывадушнасць у пастарскай дзейнасці.

Арыгінальнасцю зместу і формы адзначаецца апокрыф «Загадкі цара Давыда». Твор меў характар складзенных у адно цэлае многіх навел. Наогул навелы гэтыя маюць рэлігійны характар, але сустракаюцца сярод іх і фрагменты тыпу пейзажных і псіхалагічных замалёвак.

Другі жанр, які атрымаў значнае пашырэнне ў гады Вялікага княства Літоўскага — гэта агіяграфія. Гэты тып твораў займаўся папулярызацыяй людзей асабліва заслужаных для царквы. Зразумела, што розныя веравызнанні мелі «сваіх» падзвіжнікаў.

Адным з твораў гэтай літаратуры, які пашыраўся ў Беларусі, было вядомае ўжо з часоў Кіеўскай Русі «Жыццё Аляксея, чалавека божага». Твор гэты меў касмапалітычны характар. Быў ён вядомы многім народам, многім рэлігійным арыентацыям.

Тыпова мясцовы каларыт мела «Сказаніе пра віленскіх мучэнікаў». Паказаны ў гэтым творы пастаці трох паборнікаў хрысціянства — Круглеца, Кумеца, Няжылы, якія развівалі сваю дзейнасць у часе панавання літоўскага князя-язычніка Альгерда. Князь не разумеў ні іх ахвярнасці, ні іх альтруізму. Доўга не думаючы, паслаў іх туды, куды звярталі яны вочы падчас сваіх малітваў. Прыгаварыў на смерць. Зразумела, што такая літаратура кранала сэрцы тагачасных чытачоў, якія і самі марылі аб небе, але хацелі ісці ў яго як найпазней.

На беларускую мову былі таксама перакладзены «Жывоты свентых» Скаргі. Твор гэты, як сцвярджаюць многія даследчыкі, карыстаўся вялікай папулярнасцю ў Беларусі. Ды гэта і не дзіўна. Скарга ведаў, што нельга людзей на працягу доўгага часу карміць аднымі і тымі ж самымі казкамі. Таму выдумаў казку новую. У Скаргі ёсць і сенсацыя, і прыгодніцтва. Дзяўчына пераапранаецца ў мужчынскую вопратку і выконвае розныя функцыі ў мужчынскім манастыры. Хапае ёй і адвагі, і волі, і нахабства, каб рэалізаваць свае святыя мэты. Пры нагодзе, зразумела, Скарга час ад часу зачапіў праваслаўе і пахваліў каталіцызм. Словам і воўк сыты, і каза не цэлая.

Так, цяжкую ідэалогію трэба апранаць у лёгкую вопратку. Тады будзе яна лёгкай, лётнай, крылатай.

З усяго сказанага відаць, што нават «акамянелыя» ідэі шукалі разнародных форм выяўлення.

ПАТРЭБНАЯ НОВАЯ ПАЧАКАЛЬНЯ

У чыгуначную пачакальню ў Бельску Падляшскім заходзяць пасажыры і з аўтобусная прыпынку, які знаходзіцца побач з чыгункай. Чыгуначная пачакальня даслоўна лопаецца тады ў швах. Дарэчы, вельмі ж яна цесная. Знаходзіцца тут усяго некалькі лавак. Няма ніводнага століка. Няўтульна тут і холадна. Па пачакальні ходзіць вецер, бо дзверы ў ёй няшчыльныя. Да таго цёмна тут і поўна дыму ад папяросаў. У пачакальню заходзяць даязджаючая да школ моладзь. Мерзнуць тут дзеці ды задыхаюцца дымам. Варта, каб мясцовыя гарадскія і чыгунныя ўлады правілі больш клопату аб пачакальні. Патрэбны тут новы будынак. (яц)

30 ГАДОЎ ППР

У 30-ую гадавіну ўзнікнення ППР адкрыта ў Музеі рэвалюцыйнага руху ў Беластоку вялікая і багата ўдакументаваная выстаўка, прысвечаная ППР на Беласточчыне. Людзі, здарэнні, дакументы — цікавы вобраз бурлівых дзён, вялікіх падзей, якія адкрылі новую старонку гісторыі нашай краіны.

Варта паглядзець гэтую выстаўку і задумацца над пажоўклымі карткамі ППР-аўскіх членскіх білетаў, над першымі пастановамі партыйных сходаў у вёсках і гарадах. (вл)

БЕЛАСТОК У 1971—1975 ГАДАХ

Вуліца Весялоўскага.

Фота Цаф — Сянько

У нашай метраполіі

Кожны нумар нашага штотыднёвіка прыносіць звесткі аб гарадах і вёсках ваяводства. Радзей пішам мы пра нашу ваяводскую метраполію. Таму сёння хочам праінфармаваць нашых чытачоў аб горадзе, а перш за ўсё аб так званай праграме добраўпарадкавання горада Беластока ў 1971—1975 гадах.

Добраўпарадкаванне горада — паняцце не новае. Аднак становіцца яно пільнай патрэбай ва ўмовах хутка развіваючыхся гарадоў, а да такіх, безумоўна, залічваецца Беласток. Упарадкаванне горада — гэта новыя вуліцы, новыя кватэры, паркі, стадыёны і т.д., а таксама — гэта чысціня вуліц, тратуараў, вокан і дамоў. Мэта ўпарадкавання горада — гэта паправа бытавых умоў жыхароў, павышэнне санітарнага стану і эстэтыкі.

Шматлікія працы скаардынаваны з рэалізацыяй паасобных інвестыцый. Нашу інфармацыю пачынаем ад вул. Звыценства. Гэта артэрыя з вялікім рухам на Варшаву. Перабудову вуліцы запланавана закончыць у 1973 годзе, а кошт гэтай перабудовы — 29.589 тыс. зл. У праграме ёсць прапанова адносна адаптацыі будынку, які знаходзіцца насупраць былой рашарні на Высокім Сточку, на рэстаран. Прадугледжваецца таксама пабудова парку для квартала Антонюк. Пры вуліцы Звыценства будзе закончана пабудова Дома вадзіцеля (шафёра) і аб'екта «Мотазбыту». Спулдзельня «Захэнта» распачала будову чатырох 11-ціпавярховых жыллёвых будынкаў.

Прадбачваецца правесці капітальны рамонт галі «Ягелёніі», а таксама пабудова плошчы мітынгаў між вуліцамі Юравецкай, Сянкевіча і Алеяй 1 Мая. Гэтую інвестыцыю прадбачваецца закончыць у 1973 годзе. Такім чынам, знікне балота, на якім зараз затрымліваюцца аўтобусы ПКС.

Пры Кавалерыйскай будзе пабудаваны маладзёжны гарадок дарожнага руху. Побач з нядаўна аддадзеным у карыстанне стадыёнам «Гвардыя» будуць комплексна загаспадараны і ўпарадкаваны спартыўна - рэкрэацыйныя пляцоўкі. Пабудаваць амфітэатр прадугледжана да 1973 года. Будзе ён знаходзіцца на ўзгорку Магдалены. У раёне вуліц Весялоўскага і Дзяржынскага будзе пабудаваны вялікі ўніверсальны магазін і паслугова-гандлёвы цэнтр.

Крыху далей пры вул. Сянкевіча прадугледжваецца перанесці ЛОК да іншых памяшканняў, а тыя, што застануцца, разабраць і ўпарадкаваць пляц. Адна з большых заправачных станцый «ЦПН» пры вуліцы Сянкевіча таксама будзе перанесена ў іншае месца.

Прадбачваецца адаптацыя ваданапорнай вежы пры вул. Высоцкага для турыстычна-адпачынкавых паслуг. Побач з гэтай вежай будзе месца для адпачынку жыхароў горада.

Апрача ўпарадкавання вуліц і кварталаў, што знаходзяцца ля вуліцы Міцкевіча, прадбачана пабудова яшчэ аднаго купальнага басейна. У раёне рэстарана «Рамантычнага» будзе ён будавацца грамадскім чынам. Крыты купальны басейн пабудуецца пры Алеі 1-га Мая.

Шматлікія працы будуць весціся ў раёне вуліц Кавалерыйскай, Вейскай, Мазавецкай і Звежынецкай.

У цякучай пяцігодцы распачнецца пабудова адміністрацыйнага цэнтра — будынак «Мястапраекту» на Млыновай вуліцы і будынак гарадскога аддзялення міліцыі пры вуліцы Бэма.

У бліжэйшыя гады будзе весціся скаардынаваная праца ў раёне між вуліцамі Вейскай, Свярковай і Звежынецкай, дзе прадбачана пабудова комплексу будынкаў Вышэйшай інжынерскай школы і філіялу Варшаўскага універсітэта. Пры вуліцы Свярковай будзе таксама пабудавана радыёвяшчальная станцыя «Польскае радыё і тэлевізія».

Апрача вышэй спамянутых, гарадскія ўлады запланавалі загаспадарыць камунальны лес «Звежынец», пераносячы адсюль заапарк у іншае, больш зручнае месца.

Гэта толькі некаторыя прыклады добраўпарадкавання нашага прыгожага горада Беластока.

А.К.

КУТОК ГАСПАДЫНІ

ШТО РАБІЦЬ, КАБ ДОБРА ЗВАРЫЦЬ

6 САЛАТАЎ З КІСЛАЙ КАПУСТЫ.

Усім вядома, што кіслая капуста зімой — адзін з найбольш багатых вітамінамі від агародніны. Ёсць яна ў кожнай сялянскай хаце, а гарадскія гаспадыні могуць яе купіць у кожным магазіне з гароднінай ад восені да вясны. Дык раім яе шырэй выкарыстоўваць у штодзённым рацыёне, стараючыся за кожным разам неяк яе ўразмаіціць, каб не прыелася. І яшчэ: сок з кіслай капусты даюць нават грудным дзецям.

1. Узяць: 30 дэкаў кіслай капусты, 1 малую цыбульку, 2 яблыкі, крыху алею, цукру, зялёнай пятрушкі.

Да капусты дадаць цыбулю, нарэзаную пер'ямі, сцертыя разам са скуркай на бурачанай тарцы яблыкі, вымяшаць з цукрам і алеем, пасыпаць вельмі дробна нарэзанай зялёнай пятрушкай.

2. Узяць: 30 дэкаў кіслай капусты, 2 вялікія, здаровыя морквіны, 1 яблыка, крыху журавіннага соку, лыжку цукру.

Моркву чысцім, сціраем на дробнай гароднінная тарцы (толькі не на бульбянай, бо атрымаецца каша!). Яблыка сцерці на бурачанай тарцы. Усё гэта змяшаць з капустай, пасыпаць цукрам, дадаць крыху соку з журавін і яшчэ раз вымяшаць.

3. Бярэм: 30 дэкаў кіслай капусты, 2 вараныя буракі, 1 цыбульку, соль, перац, крыху алею.

Звараныя і абабраныя буракі сціраем на буйнай тарцы, дадаем да кіслай капусты. Дадаем таксама дробна нарэзаную цыбульку, соль, перац і алей.

4. Узяць: 30 дэкаў капусты, 1 невялікі вараны селер, 1 кіслы агурок, 1 цыбульку, соль, перац, алей.

Абабраны вараны селер і кіслы агурок без скуркі сцерці на бурачанай тарцы. Цыбулю нарэзаць дробненькімі «пер'ямі». Усё гэта змяшаць з капустай, заправіць соллю і перцам так, каб салат атрымаўся востры, дадаць алею.

5. Бярэм: 30 дэкаў капусты, 1 маленькі карэньчык хрэну, 1 яблыка, некалькі заквашаных маленькіх бурачкоў, соль, перац, цукар, алей.

Крыху вымачаны, абабраны і сцерты на бульбянай тарцы хрэн, сцертае на бурачанай тарцы яблыка і нарэзаныя дробнымі палосачкамі буракі змешваем з капустай, дадаем солі, перцу і алею.

6. Узяць: 30 дэкаў капусты, 1 вялікую пору, 1 яблыка, мнагавата дробна нарэзанай зелені, соус «вінегрэт».

Да кіслай капусты дадаць вельмі старанна памытыя і нарэзаныя тоненькімі кружочкамі поры, яблыка, сцертае на буйнай тарцы і шмат дробна нарэзанай зеляніны. Усё гэта старанна вымяшаць з соусам «вінегрэт», які падрыхтоўваем наступным чынам: 2 зубкі часнаку дробненька сячэм, дадаем крыху солі і расціраем, дадаючы свежага алею. У канцы дадаем крыху лімоннага соку.

Рабіце штодзень салаты: яны не толькі дапамагаюць прысвойванню падставовай ежы, яны ж з'яўляюцца крыніцай здароўя, даючы арганізму неабходныя вітаміны.

Гаспадыня

ЯЎГЕН БЕРАЗНЯК

„Я"-„ГОЛАС"

МАЁР ВІХР РАСКАЗВАЕ ПРА СЯБЕ І СВАЮ РАЗВЕДКУ

Без здарэнняў выбраўся на дарогу. Да Кашува даехаў на спадарожным вазку. Гаспадар яго, пажылы селянін, ні пра што не распытваў, ад грошай адмовіўся. З расказу я зразумеў: у Кашуве стараста — сабака, без яго дазволу на начлег могуць і не пусціць. Вырашыў не рызыкаваць. Абыдземся як-небудзь. Пах свежаскошанай травы прывёў мяне на луг. Закапаўся ў сена.

На світанні пакінуў свой «нумар-люкс» і пакрочыў да Рыбні на ўмоўленую яўку. Явачную кватэру для нашай групы рыхтавала Комар, радыстка з групы «Львоў». Напярэдадні вылету нам паведамілі прозвішча, адрас. Гаспадар яўкі, мяркуючы па данясеннях Комар, чалавек надзейны, правераны, сакратар мясцовай партыйнай ячэйкі. На дом № 448 я наткнуўся нечакана на Верхняй вуліцы. Па праўдзе кажучы, мне проста пашанцавала. Знайсці дом у Рыбні па нумары не так лёгка. Але, паўтараю, абышлося без непажаданых роспытаў. Вароты невялікай сядзібы былі шырока расчынены. У двары я ўбачыў пажылога селяніна ў камізэльцы, у капелюшы з чорнай стужкай. Пацягваючы люльку, ён глядзеў на мяне пільна, спакойна. Не без хвалявання я сказаў пароль:

— Ці мае пан для продажу слівы?

Замест водгуку гаспадар сказаў:

— Пойдзем у хату.

Малік пасадзіў мяне за стол:

— Сліў, паночку, ужо няма. Ёсць яблыкі. Давайце яшчэ раз знаёміцца. Гэтыя сцены надзейныя. Тут нас ніхто не пачуе.

— Капітан Міхайлаў.

— Станіслаў Малік, таварыш.

Станіслаў узрадаваўся мне, як роднаму сыну. Сказаў, што мяне даўно чакаюць, непакояцца. Накарміў снеданнем. Затым агледзеў мяне з ног да галавы, незадаволена паморшчыўся і, ні слова не кажучы, пайшоў у суседні пакой. Вярнуўся адтуль з кучай адзення. Я ахвотна расстаўся са сваім цёмна-сінім касцюмам. І вось мы сталі побач, у падраных штанах. На мне, як і на Маліку, камізэлька, капялюш з чорнай стужкай.

— Хто-небудзь прыходзіў ужо?

— Паненка адна. Файна паненка. Ольця Савецка знайшла ёй схрон.

— Хто яшчэ?

— Ніхт, таварыш капітан.

У «паненцы» няцяжка было пазнаць Грушу.

Значыць, Граза яшчэ не з'явіўся.

Я адзін на гарышчы, заваленым сенам, збруяй, рознай старызнай, Станіслаў па маёй просьбе накіраваўся да Ольгі Савецкай.

Якая ты, Комар? Што мне пра цябе вядома? Ніжэй сярэдняга росту, вочы карыя, камсамолка. У варожым тыле амаль чатыры месяцы. І ўвесь гэты час падтрымлівае сувязь, рэгулярна перадае важнейшую інфармацыю. «Смелая, баявая дзяўчына, — коратка атэставаў яе Паўлаў. — З групы засталася адна. Будзе працаваць з вамі».

...Спачатку над лесвіцай паказаліся вочы. Не вочы — цуда. Сустрэліся з маімі. Затым вынырнула ўся — у фартушку, старэнькай сукенцы, босыя ногі. У школе я, напэўна, прыняў бы Ольгу за вучаніцу пятага—шостага класа. Глядзеў на яе, і неяк не верылася, не ўкладвалася ў галаве, што гэта дзяўчынка-птушачка і ёсць бясстрашны Комар.

— Добры дзень, таварыш капітан. Са шчаслівым прыбыццём.

— Добры дзень, Камарык.

Кінулася да мяне. І тут я адчуў, што вочы нашай гераіні зусім не на сухім месцы.

— Гэта нічога, гэта я на радасцях, таварыш камандзір.

Ольга пацвердзіла: Груша з'явілася на шосты дзень. Жывая, здаровая, сядзіць у Татуся. Чакае, не дачакаецца дзядзькі Васі.

Татусь — так ласкава называюць Міхаіла Урубля, батрака, ён таксама чакае нас. Для «пана капітана» ўжо абсталяваў у сваім свірне патайны пакойчык.

Адкладаю ўсе пытанні на вечар. Спускаемся па лесвіцы.

— Вам будзе добра ва Урубляў. Гэта такія людзі, такія людзі! Татусь, Рузя, Стэфа. За савецкага чалавека ўсё аддадуць. І жыцця не пашкадуюць.

Мне запомніўся першы дзень ва Урубляў. Міхал, лысы, цыбаты, камізэлька вісела на ім, як на вешалцы, не мог нарадавацца за сваю «дзяўчынку»: усё адна ды адна, а цяпер у Ольці і сяброўка, і пан капітан.

Мне тут падабалася. І мілыя гаспадары, і тое, што дом на водшыбе. А схрон сапраўды аказаўся выдатны. Зойдзеш у свіран — сена да самага даху. Трэба разваліць усё сена, каб дабрацца да патайнога пакойчыка. Уваход і выхад — у бок лесу. Дошкі змазаны тлушчам, лёгка, бясшумна падымаюцца і апускаюцца. Ля выхаду — лаўка: канспірацыя. У адным доме і радыёкватэра, і станцыя для групы. Зручна, але... небяспечна. Страшэнна небяспечна. Ці разумее стары Міхал, што чакае яго самога, дачок у выпадку правалу? Я спытаў аб гэтым і тут жа дадаў, што ў бліжэйшыя дні пастараемся падабраць іншую кватэру. Татусь пакрыўдзіўся: «Ці ж Ольцы ў нас дрэнна? Ці ж савецкія мне ўжо не давяраюць? Я ўсё

ТРЫБУНА чытачоў

НЯМА ПАРАДКУ

Ужо многа разоў пісалі мы пра непарадак на прыпынку ПКС у Гайнаўцы. Я яшчэ раз пастанавіў напісаць.

29 снежня 1971 года. У дванаццаць гадзін 45 мінут адыходзіць аўтобус у Беласток цераз Трывежу. Бачу каля аўтобуса столькі людзей, што ў два аўтобусы цяжка было б забраць. А кандуктарка стаіць у дзвярах і плача: бо так людзі націснуліся, што не могуць увайсці ані выйсці. Адным словам, заркаравалі дзверы. Удалося мне сесці. Каля вёскі Навакорнін пачаўся лямант, але я не мог разабраць, у чым справа, бо быў ззаду, а ў аўтобусе поўна людзей. Потым каля вёскі Ласінка даведаўся, што адна жанчына, сядаючы ў аўтобус, згубіла спадніцу-плісаванку, агледзелася ў Новым Корніне.

Часта бываю я ў Гайнаўцы і сцвярджаю, што няма ў цэлым ваяводстве такога балагану, як тут. Аўтобусы стаяць, дзе ёсць вольнае месца, няма вызначанай ім стаянкі, няма таксама ў Гайнаўцы аніякай пачакальні і людзі бегаюць ад аўтобуса да аўтобуса і не ведаюць, куды ён паедзе.

Цікава, ці не бачаць гэтага бацькі горада? Мо і не бачаць: яны ж ездзяць легкавымі машынамі.

Шпілька з-пад Гайнаўкі

У КАНІКУЛЫ

Сёлетнія зімовыя канікулы былі доўгія, і многія вучні нашага ліцэя выязджалі на розныя зімавіскі і экскурсіі. Аднак вялікая частка засталася дома. Здавалася б, што іх канікулы будуць менш цікавыя. Але дырэкцыя ліцэя паклапацілася аб гэтай моладзі. Для іх у школе штодзённа была адкрыта чытальня з вялікім выбарам часопісаў, дзейнічаў тэлевізар, а ў спартыўнай зале можна было займацца спортам. Канікулы ўсе правялі карысна.

Янка, Бельскі беларускі ліцэй

Кансультацыя ЮРЫСТА

ПЫТАННЕ: Бацька мой памёр у 1960 г., пакідаючы гаспадарку 10 га зямлі. Я падзяліўся добраахвотна з братам гаспадаркай. Брат аддаў сваю частку ў арэнду, а сам выехаў у горад. Ён не думае працаваць на сельскай гаспадарцы і хоча прадаць сваю частку. З гэтай мэтай ён звярнуўся ў суд накoнт падзелу спадчыны. Я жыву выключна з сельскай гаспадаркі і хацеў бы атрымаць усю бацькоўскую гаспадарку. Ці можа суд мне прызнаць цэлую гаспадарку?

АДКАЗ: Паводле закону з 26 кастрычніка 1971 г. аб упарадкаванні ўласнасці сельскіх гаспадарак судавядзенне ў вашай справе будзе спынена, пры чым суд перашле справу ў прэзідыум павятовай рады нарадовай. Паводле гэтага закона, вы сталі ўласнікам часткі, з якой дагэтуль карысталіся. Больш складаная справа з вашым братам, які ў момант уваходу закона ў жыццё, г.зн. 4 лістапада 1971 г., зямлі не апрацоўваў. Сусед, які арандаваў гэту зямлю, мае права выступіць у суд з просьбай аб прызнанні яму ўласнасці на гэту зямлю.

ведаю, пан капітан. А баяцца? Нех нас немец баіцца...»

— Таварыш капітан, да вас госця.

На парозе Ольга, а побач з ёю маладая, модна апранутая пані. Прыгожая, нетаропкая ў руках, яснавокая.

— Капітан Міхайлаў.

— Валерыя.

Вось яна, сувязная Кракаўскага падполля. За два дні Ольга мне вушы прагула: Валя ды Валя (так мы самі называлі потым Валерыю). І ветлівая, і добрая, і знаходлівая. І артыстка, якіх мала.

— Што ж, пажывём — пабачым. Неўзабаве да нас далучыўся Малік. Ён прыйшоў з кошыкам яблыкаў. Мы перабраліся да мяне ў схрон.

— Таварыш Міхайлаў, вам прывітанне ад Міхала, — першая загаварыла Валерыя. — Ён прасіў пазнаёміць вас з абстаноўкай у горадзе і Кракаўскім ваяводстве.

А абстаноўка склалася такая. Горад, рэзідэнцыя генерал-губернатара Франка, паводле слоў Валерыі, літаральна кішэў гітлераўцамі і паліцыяй. Становішча ўскладнялася дзейннямі польскіх фашыстаў — энзэтаўцаў, агентаў Жбіка. Жбікаўцы забівалі партызан, з правакацыйнымі мэтамі пранікалі ў рады Кракаўскага падполля. Многія з іх знаходзіліся ў прамой змове з гестапа. Без дапамогі жбікаўцаў гестапа наўрад ці ўдалося б напасці на след, арыштаваць і знішчыць тры саставы падпольнага Кракаўскага камітэта Польскай рабочай партыі. Таварыш Міхал кіруе чацвёртым саставам...

(Працяг будзе)

Літаратурны альманах

Як мы ўжо паведамлялі, вышаў з друку літаратурны альманах № 2 членаў літаратурнага аб'яднання «Белавежа», якое дзейнічае пры ГП БГКТ. Кніжка налічвае 200 старонак і ў ёй змешчаны творы 19 аўтараў. Цана 20 зл. Купіць альманах можна ў ГП і ў аддзелах таварыства. Выпісаць — толькі ў ГП. І ў гэтай справе (таксама, як і ў справе выпіскі «Беларускага календара») толькі туды трэба кіраваць свае заяўкі. Яшчэ раз падаем адрас ГП: ZG BTSK, Białystok. ul. Warszawska 11.

БОЛЬШ ТАКІХ СУСТРЭЧ

У сталіцы часта бываюць сустрэчы з паэтамі, пісьменнікамі, артыстамі і палітычнымі дзеячамі. Але такія сустрэчы, як тая, што адбылася 18 снежня ў Інстытуце рускай філалогіі Варшаўскага універсітэта, бываюць рэдка. Гэта была сустрэча з беларускімі паэтамі, якія жывуць і пішуць у Польшчы. Было іх чацвёра: Аляксандр Баршчэўскі (Алесь Барскі), Віктар Швед, Янка Чыквін і Аляксей Казбярук.

Самая вялікая зала Інстытута была запоўнена моладдзю. Сустрэчу гэту арганізавалі гуртoк ЗМВ, які дзейнічае пры Інстытуце рускай, украінскай і беларускай філалогіі, і варшаўскі аддзел БГКТ. Прыемны гэта быў вечар. Удзельнічалі ў ім студэнты ўсіх вышэйшых навучальных устаноў нашай сталіцы.

Паэты добра падрыхтаваліся да гэтай сустрэчы. Спачатку яны чыталі свае новыя вершы. Былі здзіўлены, калі тут жа пасыпаліся пытанні, як дождж, бо вялікая частка ўдзельнікаў гэтай вечарыны зусім не ведала беларускай мовы. Пытанні сведчылі, што ўсе добра зразумелі паэтаў. А пытанні сыпаліся, усё новыя і новыя. Ужо здавалася, што і ранак нас там застане, што пытанням не будзе канца.

Шкада толькі, што паэты мелі з сабой так мала сваіх кніжак. Многім не хапіла зборнікаў Алеся Барскага і Віктара Шведа.

Усе, хто быў на гэтай сустрэчы, пакідалі яе з думкай, што будзе яна не апошняй.

Павел Гілеўскі, Варшава

Дарагое Сэрцайка!

Я жыву ў ваяводскім горадзе, хоць сам выхадзец з беластоцкай вёскі. Я вучуся ў сярэдняй школе, вучуся вельмі добра. Але вось адно найгоршае, што я не ўмею танцаваць, бо калі я быў на вёсцы, не адважыўся танцаваць. Цяпер мне хацелася б танцаваць, але не ўмею.

Можа б ты мне, Сэрцайка, дапамагло ў гэтым, падказала б як гэта навучыцца?

Віця

Віця! Жывеш ты ў ваяводскім горадзе, дык пастарайся запісацца на курсы таварыскага танца (так яны называюцца). Такія існуюць пры дамах культуры і іншых такога роду установах. Там вось і навучышся. Але можаш паспрабаваць інакш: папрасі сваю сяброўку ці сябра, каб яны цябе трохі навучылі. Мне здаецца, што ты напэўна патрапіш танцаваць, толькі не маеш адвагі. Будучы на забаве (цяпер жа ж карнавал), паспрабуй сам навучыцца. Вазьмі танцаваць знаёмую дзяўчыну (каб не саромецца, калі адразу не будзе добра выходзіць) і смела стаў крокі. Калі не выйдзе за першым разам, не перайма́йся, пачні аднова. Напэўна ўдасца. Толькі больш адвагі!

Жадаю ўдачы!

Сэрцайка.

Соня з Гайнаўшчыны! На тваё пісьмо, якое было змешчана ў «Ніве» ў нумары 52 (826) з 26.XII.71 г., адгукнулася дзяўчына, якая б хацела наладзіць карэспандэнцыю з табою. Паколькі мы не маем твайго адрасу, падаем адрас гэтай дзяўчыны. А вось ён:

Яніна Янюк, Новаберазова 32, Гайнаўскі павет.

УЗНАГАРОДА ЗА ГРАМАДСКІЯ ЧЫНЫ

У 1971 годзе грамадзяне Крывяціч актыўна ўдзельнічалі ў грамадскіх чынах. Будавалі дарогу Орля — Крывяцічы, зрабілі брук пры мясцовай святліцы. Агарадзілі новым плотам святліцу, моладзь пабудавала дзве спартыўныя пляцоўкі — да футболу і валейболу. Выбетанавалі пляцоўку да танцаў памерам 90 м². Быў праведзен частковы рамонт даху ў мясцовай святліцы. Ацаніўшы ўсё гэта, старшыня ГРН у Орлі Мікалай Лемеш пастараўся ўзнагародзіць Крывяцічы. Узнагародай аказаўся ўнутраны рамонт крывяціцкай святліцы. Цяпер святлічныя памяшканні выглядаюць чыста і прыемна.

Ваня Кірызюк

ВЕЧАР У ТРАСЦЯНЦЫ

12-га студзеня грамадскі камітэт ПАРП супольна з гуртком БГКТ у Трасцянцы арганізавалі ўрачысты вечар прысвечаны 30-ай гадавіне ППР. За стол прэзідыума былі запрошаны члены ППР Пётр Пракапюк, Мікалай Гаўрылюк, Сцяпан Канончук (з Трасцянкі), Васіль Туроўскі, Барыс Міхальчук, Іван Федарук (з Соцаў), прадстаўнікі павятовых і грамадскіх улад Трасцянкі, прадстаўнік Войска Польскага і прадстаўнікі гуртка БГКТ. Урачыстасць адкрыў І сакратар КГ Іван Тамашук. Школьны хор праспяваў «Інтэрнацыянал». З дакладам аб ролі ППР на беларускай мове сакратар прапаганды КГ Кастусь Юшкевіч. З прывітальнымі словамі да членаў ППР выступілі прадстаўнік Войска Польскага і прадстаўнікі мясцовых улад. Памятныя дыпломы членам ППР уручыў сакратар павятовай рады нарадовай у Гайнаўцы Мікалай Гаўрылюк. Урачыстасць закончылася высвятленнем кінапрасоўкай ГП БГКТ савецкага фільма пад загалоўкам «Служылі два друга».

(мх)

Рыгоравы прыгоды

Бацька Рыгора меў 5 сыноў і сярэднюю гаспадарку. Рыгор быў старэйшым сынам, і бацька хацеў аддаць яго ў прыступы. Але Рыгор і слухаць аб гэтым не хацеў. Закахаўшыся, ён жаніўся на беднай Марылцы. За непаслухмянасць бацька аддзяліў Рыгора з Марыляй і даў ім мала зямлі. Не паслухаў мяне, дык жыві як хочаш, сказаў. Марыля была цяжарнай. Вядома, тады рознага хочацца. Марылі хацелася селядцоў. А купіць няма за што. Рыгор так кахаў сваю Марыльку, што ва ўсім хацеў ёй дагадзіць. Вырашыў тады пайсці ў горад і зарабіць на селядцы. Тым больш, што набліжаліся каляды. А каляды без селядцоў не свята. Ды й з выпадку каляд прыгожую хустку Марыльцы не шкодзіла б купіць. Узяў пілку і сякеру і пайшоў у горад. Зайшоўшы ў горад, стаў на вуліцы і чакае, каб хто паклікаў дроў нарэзаць і наколоць. Стаіць так Рыгор, а да яго падыходзіць панок у капелюшы і пытае: работы шукаеш? Так, адказвае Рыгор. Голас добры маеш? Так, зноў адказвае Рыгор. Дык заравi на пробу. Голас Рыгор меў добры. Як зароў, аж рэха пайшло. Голас маеш добры, моцны, можаш у нас зарабіць пару злотых, кажа панок. Ідзем у цырк, леў здох, адзенем цябе ў ільвіную скуру, будзеш хадзіць на карачках. Эх, думае Рыгор, малы быў поўзаў на карачках, ды і цяпер, кульнуўшы лішнюю, даводзіцца, было не было, даў згоду. У цырку навучылі Рыгора, што ён павінен рабіць на арэне, якія штучкі адколваць, як раўсці за ільва. Выйшаў Рыгор на арэну ў ільвінай скуры, рыкае па-ільвінаму, а навокал публіка ўзірaецца. Рыгору сэрца зашчымела: публіка прыняла яго за сапраўднага ільва. А тут на арэну выходзіць тыгр. Рыгор чуў, што гэта самы драпежны звер. Тут мне будзе капут, думае. А тыгр усё бліжэй і бліжэй. Сэрца ў Рыгора пайшло ў пяткі і з кончыка пацякло. А тут тыгр нахіляецца да Рыгора, нюхае і пытае ціхім чалавечым голасам: колькі табе плацяць? Урэшце прадстаўленне скончылася. Калі Сцяпан атрымаў за ільва грошы, выявілася, што тыграм быў такі самы мужык, пераапрануты ў звярыную скуру. Мінулі санацыйныя парадкі, настала Народная Польшча. Рыгор аддаў сваю зямлю малодшаму брату і пераехаў у горад. Былі ў яго залатыя рукі, і ён стаў добрым фахоўцам. За рацыяналізатарскія прапановы шанавалі яго на фабрыцы. Вывучыў аднаго сына на інжынера, дачку на лекара, а другі сын майстрам стаў і замяніў бацьку на фабрыцы. Рыгор цяпер пенсіянер. Часам збярэцца ў яго сям'я і знаёмыя і Рыгор тады расказвае пра сваю першую прыгоду ў горадзе.

Васіль Дзун

Ігар. Бельск. Пасля заканчэння пробы будзеце лічыцца некаранымі. Гэта наступіць аўтаматычна, гэта значыць, што ніякіх захадаў з вашага боку рабіць не трэба.

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі

„Ostatnie dni" (polski), 1—2. „Timo Rinnelt porwany" (NRD), 3—4. „Cytadela odpowie" (bułg.), 5—6.

Нараўка

„Niezawodni przyjaciele" (radziecki), „Spotkanie w „Bajce' (polski), 2—6.

Нарва

„Effi Briest" (NRD), „Kardiogram" (polski), 2—6.

Чыжы

„Czerwony namiot" (radz.), 2—6.

Дубічы Царкоўныя

„Lucia" (kubański), „Lenin — dokumenty i fakty" (radz.), 2—6.

Арэшкава

„Pan Wołodyjowski" (polski), 5—6.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі

„Pejzaż z bohaterem" (polski), „Świeć moja gwiazdo" (radz.), 2—6.

Орля

„Straszliwe skutki awarii telewizora" (czeski), „Los Golfos" (hiszpański), 2—6.

Райск

„Kanał" (polski), „Irena do domu" (polski), 2—6.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі

„Francja naprzód" (franc.), 1—2. „Rzeczypospolita babska" (polski), 3—6.

Шудзялава

„Ostatnie wakacje" (radz.), „Labirynt miłości" (radz.), 2—6.

Янаў

„Milion za Laurę" (polski), 2—6.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц

„Nauczyciel z przedmieścia" 1—2. „Cyrk bez granic" (rumuński), 3—4. „Romantyczni" (polski), 5—6.

Мельнік

„Kapryśne lato" (czeski), 1—2. „Cudowna lampa Aladyna" (franc.), 3—4. „Własne zdanie" (bułg.), 5—6.

Мілейчыцы

„Zwierzęta" (franc.), 1—2. „Film o miłości" (radz.), 3—4. „Perła w koronie" (polski), 5—6.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя

„Cyrk straceńców" (USA), „Tylko jeden telefon" (węgierski), 2—6.

Новы Двор

„Abel twój brat" (polski), „Krajobraz po bitwie" (polski), 2—6.

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wrzystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23.

BZGraf. Nakład 7009 E-3

— Ало, таксі!

ТЭХНІЧНЫЯ ПАТРАБАВАННІ

Бацька прынёс дамоў новы тэлевізар. Сынок убачыў, што на ўпакоўцы — бакал ды і пытае:

— А чаго гэта, тату, на тэлевізары чарка намалёвана?

— А гэта, сыну, напэўна, нагадванне пакупніку, каб не забыў тэлевізар абмыць...

З венгерскага

ПРА ВЕШАЛКУ

Калі дачка мне вешалку прыколе —
Трымаецца яна дні два — не болей.
Калі ж мне жонка прышывае —
На тыдзень гэтай вешалкі хапае.
Калі ж за вешалку бярэцца маці —
То будзе цэлы год яна трымацца.

Калман Ковач

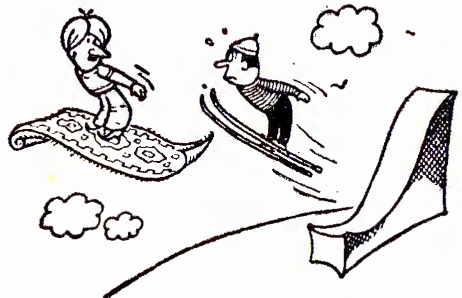

Без слоў.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Г. і В. Фірсовіч з Беластока зміншчаем песню:

Вечерний звон

Вечерний звон, вечерний звон!
Как много дум наводит он!

О юных днях в краю родном,
Где я любил, где отчий дом.

И как я, с ним навек простясь,
Там слушал звон в последний раз!

И многих нет теперь в живых,
Тогда веселых, молодых!

Вечерний звон, вечерний звон!
Как много дум наводит он!

Гумар з барадою

ГЛУХІ

Вельмі багаты і глухі дзед раптам пачаў чуць. Знаёмы пытае яго:

— Вашы сваякі, напэўна, цяпер вельмі шчаслівыя?

— Але ж ніхто ў хаце не ведае, што я чую, — адказвае багацей.

— Чаму?

— А я сяджу, як раней, і толькі слухаю, што пра мяне гавораць. І я ўжо двойчы мяняў завяшчанне.

НЕ РАЗАБРАЎШЫСЯ

Дзяміл Валасюк абедаў і чакаў, калі пазвоніць яго начальнік.

Дзяміл з апетытам сёрбаў боршч. Раптам зазваніў тэлефон. Дзяміл выскачыў з-за стала, падняў тэлефонную трубку.

— Патап Іванавіч... — як мага лагадней адгукнуўся Дзяміл.

— Домакіраўніцтва? — чулася з трубкі. — Мне трэба...

— Не! — ветліва адказаў Дзяміл. Паклаў трубку і пайшоў да стала.

Зноў званок.

Дзяміл ледзьве праглынуў недажаванае і, папярхаючыся, схапіў трубку:

— Патап Іванавіч, я слухаю...

— Домакіраўніцтва? Мне хутчэй трэба слесара, трубу прарвала, кватэру залівае...

— Паўтараю, гэта не домакіраўніцтва, — адказаў Дзяміл і паклаў трубку.

Вярнуўшыся да стала і яшчэ не сеўшы ў крэсла, ён падчапіў на відэлец кавалак мяса. А тут зноў зазваніў тэлефон.

Адным скокам Дзяміл апынуўся каля тэлефона.

— Патап Іванавіч, я слухаю...

— Домакіраўніцтва, слесара хутчэй, у кватэры патоп...

Дзяміл не даслухаў. Паклаў трубку і накіраваўся да стала. Тэлефонны званок спыніў яго на паўдарозе.

Валасюка скаланула ад злосці.

— От прыстаў, нягоднік, — сцяўшы зубы, прабурчэў ён.

Валасюк на нейкі момант забыўся, што павінен званіць яго начальнік, і закрычаў у трубку:

— Нахабнік ты! Прыліп, як п'яўка да тэлефона!

Збянтэжаны Патап Іванавіч — на гэты раз званіў ён — вінавата спытаў:

— А хіба гэта не кватэра Дзяміда Валасюка?

Дзямід, пазнаўшы голас свайго начальніка, аж прысеў, а язык яго як хто вяроўкамі скруціў.

— Па-ата-ап Іванавіч... Я... Я... слухаю, — пачаў заікацца Дзямід.

Зміцер Бяспалы

ШВЕЦЫЯ

На вечарыне Андэрсан расхваставаўся сваім уменнем рамантаваць гадзіннікі. Яго жонка пацвердзіла:

— Гэта праўда, ён часта рамантуе гадзіннікі. Ды як ён адрамантаваў гадзіннік з зязюляй у нашага суседа! Пасля яго рамонту зязюля пачала выскакваць і пытаць, якая гадзіна.

ПАГЛЫБІЎ

Размова на кінастудыі:

— Ну, а цяпер вы паглыбілі свой сцэнарый?

— Вядома! Я перанёс дзеі на дно мора.

Талавапомка

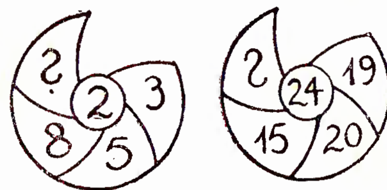

Устанавіце ўзаемасувязь паміж лічбамі ў кожнай фігуры і ўпішыце бракуючыя лічбы.

Адказ на заданне з папярэдняга нумара: 26 трохвугольнікаў.

СПАРТСМЕН

— Мой брат на школьных спаборніцтвах прабег два кіламетры за мінуту.

— Не хлусі! Гэта ж лепш, чым сусветны рэкорд!

— Але брат ведае кароткую дарогу.

АМЕРЫКА

Псіхіятр скардзіўся калегу:

— Не ведаю, што рабіць: адзін пацыент увесь час прапануе мне купіць у яго Ніягарскі вадапад.

— Вазьміце і купіце!

— Не магу, надта дорага просіць.

ЛАТАРЭЯ

Жонка купіла латарэйны білет.

— Калі я выйграю, — сказала яна мужу, — дык куплю сабе новае паліто.

— А калі не выйграеш?

— Тады ты мне яго купіш.

ФРАНЦЫЯ

Камісар французскай паліцыі запаўняе пратакол на затрыманую зладзейку. Будучы вялікім паклоннікам жаночай прыгажосці, у рубрыцы «вочы» піша: «Чорныя, палаючыя, вымоўныя, поўныя страсці і просьбы. Аднаго не хапае».

АНГЛІЯ

Англійскі лорд пасля караблекрушэння апынуўся на бязлюднай выспе. Ён пабудаваў тры хаціны. Праз нейкі час яго ўбачылі з другога карабля. Адзін з высадзіўшыхся матросаў спытаў:

— Сэр Джон, а навошта вам тры хаціны?

— Вы ведаеце, у адной я жыву, другая — клуб, які я наведваю, а трэцяя — клуб, які я ігнарырую.

Байкі

НАВІНА

Барбос кажа авечкам:

— Чулі навіну? Казёл знёс яйка!

— Не можа быць!

— Ды гэта ж Слон сказаў.

— Няўжо? Тады Казёл сапраўды нясецца.

УСЁ Ў МІНУЛЫМ

Зношаныя пальчаткі ўздыхалі на сметніку:

— Калісьці і нас насілі на руках.

СПАХАПІЛАСЯ

Зязюля звярнулася да буславай сям'і:

— Прытуліце, калі ласка, старэнькую. Адмаўляюцца дзеці ад мяне.

— А як ты, бабуля, гадавала іх?

— Не памятаю, даражэнькія, не памятаю.

КРЫЎДА

Сапсаваны штопар выкінулі ў каморку. Скардзіўся:

— Завошта такая няміласць? Ды я ж не лез у бутэльку!

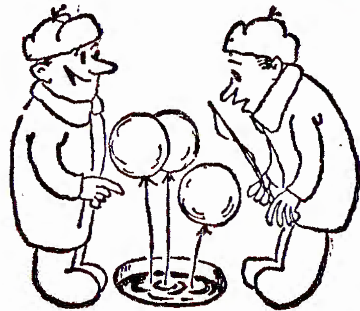

Рыбак-рацыяналізатар.

— *Усміхніцеся, калі ласка.*
— *А я ўжо даўно ўсміхаюся!*

КАБ СВЯТА БЫЛО...

А тосты ўсё растуць, іх шчодрасць
не змяншаецца...
І крыўдна пазіраць, што побач за сталом
Увішны дармаед з відэльцам завіхаецца
І недзе ж у душы з нас, дурняў, насміхаецца:
«Вы сейце, надрывайцеся, а мы ўжо
спажывём...»

Не сеюць і не жнуць... Якая ж трэба сілішча,
Каб іх усіх адразу — мятлою з-за стала,
Каб свята было нам, а ім было судзілішча,
Каб радасць непадкупная і толькі нам была.

Алесь Бачыла

У ШКОЛЕ

Хлопчык горка плача ў школьным калідоры. Класны выхавацель пытае:

— Што здарылася? Чаму ты плачаш?

— Настаўнік матэматыкі скаціўся з лесвіцы.

— Не плач, з ім нічога не здарылася, ён здаровы.

— Ды як жа не плакаць! Усе вучні бачылі, як ён каціўся, а я ў гэты час быў на панадворку.

У ТЭАТРЫ

Кампазітар запрасіў прыяцеля драматурга на прэм'еру сваёй оперы. Драматург, слухаючы оперу, увесь час чамусьці ўсміхаўся.

Усхваляваны кампазітар крыкнуў:

— Над чым ты смяешся? Ты бачыў, каб я хоць раз усміхнуўся на тваіх камедыях?

Усё людское нам не чужое.

У ХАЦЕ

Жонка мужу:

— Да чаго ж ты лянівы стаў — нічога не хочаш рабіць дома.

— Затое ў кааператыве добра працую.

— Адкуль гэта відаць?

— А ці ж ты не чула, як па радыё перадавалі: «У кааператыве «Будучыня» добра працуюць Дзмітрук, Пятручук, Кавалеўскі ды іншыя».

— Ну дык і што? Твайго ж прозвішча не назвалі.

— Сказала! Я ж вось там, дзе «ды іншыя».

КОЛЬКІ ШАРЫКАЎ РАЗБІТА?

Не паспеў тэлеграф прынесці паведамленне пра тое, што два італьянскія студэнты Ф. Біфолі і А. Рыпалёці ўстанавілі сусветны рэкорд працягласці гульні ў настольны тэніс, згуляўшы 25-гадзінны матч з лікам 5230—5230 і разбіўшы пры гэтым 20 шарыкаў, як прыйшла яшчэ адна інфармацыя. Навучэнцы амерыканскага каледжа гарадка Мадысан у штаце Індыяна гулялі беспярыпынна 102 гадзіны, пасля чаго лік стаў 18641:18479 у карысць старшакурснікаў. Ранейшы «камандны рэкорд», які належаў ігракам гэтага ж каледжа, перавышан на паўтары гадзіны. Колькі было разбіта шарыкаў, не паведамляецца... Пагоня за «рэкордамі» працягваецца.

ДЗІКУН

На дабрачынным абедзе сустрэліся прадстаўнікі алімпійскіх камітэтаў ФРГ і адной з афрыканскіх краін, якая стала на шлях развіцця. Немец дэманстраваў свецкія манеры, але і так не здолеў скрыць гідлівую міну. Пакаштаваўшы стравы, ён звярнуўся да чарнаскурага суседа: «Ам-ам гут?» Афрыканец сцвярджальна кіўнуў. Пасля шампанскага немец зноў ветліва пацікавіўся: «Буль-буль гут?» Сусед зноў кіўнуў.

Потым афрыканцу далі слова. Ён сказаў выдатную прамову на выдатнай нямецкай мове. Прамову, перасыпаную цытатамі з Гётэ і Гейнэ. Пасля ён схіліўся да здзіўленага суседа з Алімпійскага камітэта ФРГ: «Ляля гут?»

Сем разоў адмерай, а адрэж так, як скажа начальнік.